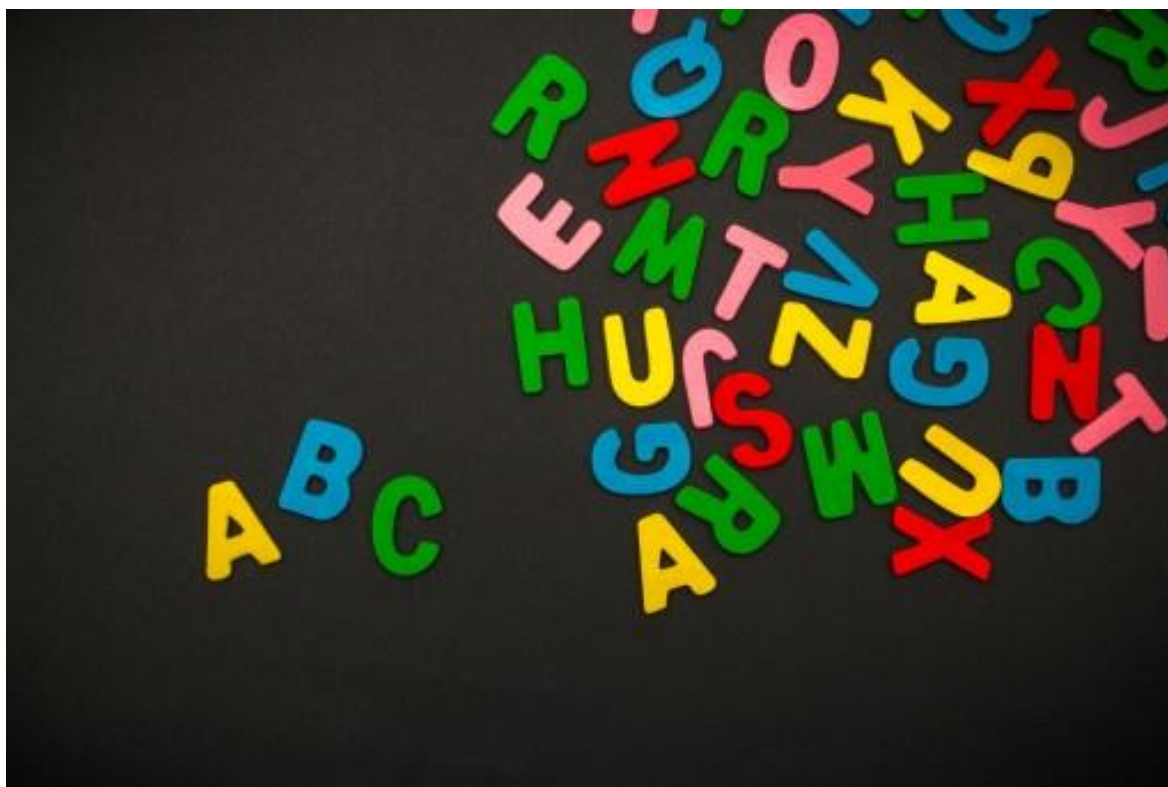




Stichting VOS

Jaarverslag 2019



Multatulilaan 92
2251 ZM Voorschoten
☎: 071 - 5610216
✉: info@obsdevos.nl

Woord vooraf

Ter afsluiting van het kalenderjaar 2019 is voorliggend jaarverslag van Stichting VOS opgesteld bestaande uit het bestuursverslag en de jaarrekening. Met dit rapport legt het bestuur verantwoording af over het gevoerde beleid en de beschikbaar gestelde middelen over het kalenderjaar 2019. Waar mogelijk kijken we ook vooruit naar de jaren die komen gaan.

Het jaarverslag 2019 is met grote zorg opgesteld. Mochten er desondanks onduidelijkheden zijn, neemt u dan contact met ons op via info@obsdevos.nl.

Inhoudsopgave

1. Visie, organisatie en besturing	4
1.1 Organisatiestructuur	
1.2 Identiteit, missie en visie	
2. Verslag Raad van Toezicht	12
3. Verslag Medezeggenschapsraad	14
4. Verslag bestuur	16
4.1 Onderwijs	
4.2 Personeel	
4.3 Huisvesting en duurzaamheid	
4.4 Privacy en AVG	
5. Financiën	33
5.1 Verkorte resultatenrekening 2019	
5.2 Verkorte balans 2019	
5.3 Treasury	
5.4 Allocatie van middelen	
5.5 Onderwijsachterstandsmiddelen	
6. Toekomst en continuïteit	37
6.1 Gegevensset (A)	
6.2 Overige rapportages (B)	
7. Jaarrekening 2019	50

1. Visie, organisatie en besturing

1.1 Organisatie

Contactgegevens

Naam	Stichting Voorschotense Openbare school (VOS)
Bestuursnummer	42542
Adres	Multatulilaan 92
Telefoonnummer	071-5610216
Directeur-bestuurder	Mw. I. La Haye
E-mailadres	info@obsdevos.nl

Bestuursvorm

Stichting VOS is een éénpitter oftewel een schoolbestuur met slechts één school onder zijn hoede, te weten openbare basisschool de VOS. De stichting is per 1 januari 2017 overgegaan op een nieuwe bestuursvorm. Sedert dan wordt de stichting bestuurd door een college van bestuur, bestaande uit één natuurlijk persoon, de directeur-bestuurder. Deze vertegenwoordigt de stichting, zolang de WPO niet anders bepaalt.

Openbare basisschool de VOS

De stichting én de school staan onder leiding van dezelfde directeur-bestuurder. Obs de VOS is gehuisvest in twee gebouwen in verschillende wijken van Voorschoten: locatie Ter Lips en locatie Multatulilaan. Op beide vestigingen wordt een volledig onderwijspakket voor de groepen 1 t/m 8 aangeboden. Organisatorisch is de school één geheel.



Locatie Multatulilaan (Krimwijk II)

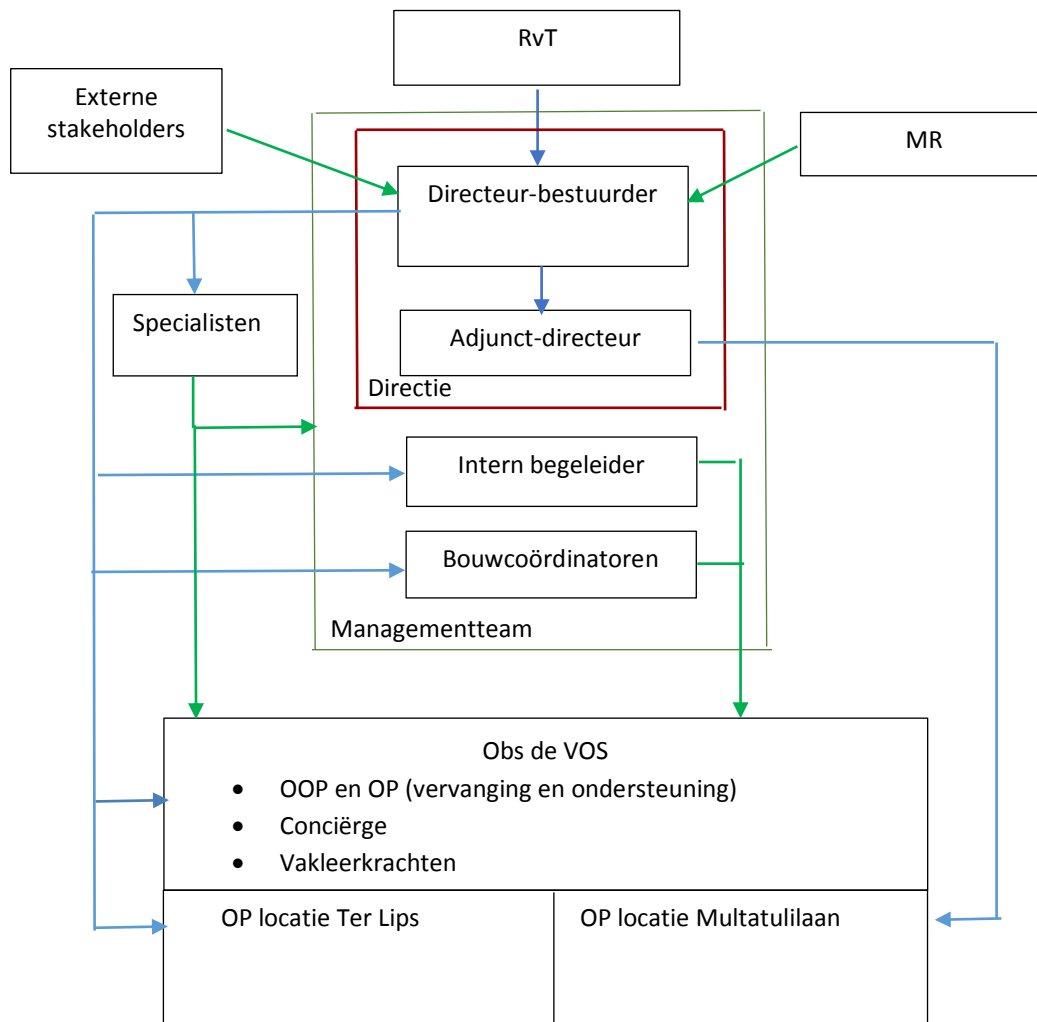


Locatie Ter Lips (Starrenburg)

Organisatiestructuur

Stichting VOS en obs de VOS zijn organisatorisch met elkaar verweven. Onderstaand een weergave van de huidige organisatiestructuur. Na het figuur volgt een korte beschrijving van de verschillende functies en rollen binnen de organisatie.

Organogram de VOS (stichting en school)



Groene lijn → = Richtinggevende relatie

Blauwe lijn → = Hiërarchische relatie

Directeur-bestuurder

De directeur-bestuurder is eindverantwoordelijk voor de ontwikkeling en het behalen van de strategische doelstellingen en de koers van de organisatie (stichting én school). Zij legt hierover verantwoording af aan de Raad van Toezicht (RVT), de medezeggenschapsraad (MR) en externe stakeholders (o.a. gemeente, inspectie, ouders). De directeur-bestuurder is door de RVT voor vrijwel alle beleidsmatige en operationele zaken gemandateerd.

Op 1 mei 2019 is er bij Stichting VOS een nieuwe directeur-bestuurder gestart, mw. I. La Haye. Zij is aangesteld ter vervanging van dhr. P. van Berkel die per 1 augustus 2019 afscheid van de school heeft genomen.

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht (RvT) is sparringpartner voor de directeur-bestuurder, geeft invulling aan het interne toezicht op het beleid van de stichting en is belast met vaststelling dan wel goedkeuring van de begroting, het jaarverslag (inclusief het bestuursverslag en de jaarrekening), het strategisch beleid en eventueel andere daartoe binnen het bevoegd gezag aangewezen besluiten. Daarnaast draagt zij zorg voor aanwijzing van de accountant die belast is met de controle van de jaarrekening en vervult zij het werkgeverschap ten opzichte van de directeur-bestuurder. De RvT bestaat uit 5 leden. (zie verder hoofdstuk 2. *Verslag van de Raad van Toezicht*)

Medezeggenschapsraad

De medezeggenschapsraad (MR) is het wettelijke orgaan voor inspraak en medebestuur in het onderwijs. De Wet medezeggenschap op scholen (WMS) regelt de samenstelling, taken en bevoegdheden van de raad. De MR van de VOS bestaat uit 5 personeelsleden (samen de PMR) en 5 ouders. Ouders kiezen door verkiezingen de vertegenwoordigers van ouders in de MR. Alle ouders mogen een stem uitbrengen op verkiesbare ouders. Teamleden doen dat voor verkiesbare teamleden. De MR praat met de directeur-bestuurder over het stichtings- en schoolbeleid. Ze adviseert over en wordt gevraagd in te stemmen met verschillende beleidsstukken. De aard van de stukken bepaalt of er sprake is van instemmings- of adviesrecht. Met de PMR is er daarnaast apart overleg over specifieke op het personeel gerichte plannen. (zie verder hoofdstuk 3. *Verslag van de Medezeggenschapsraad*)

Directie

De directie is gezamenlijk verantwoordelijk voor de aansturing van beide locaties van de school. In mei 2019 is de directiestructuur van obs de VOS gewijzigd. Tot mei 2019 werden de locaties aangestuurd door een eigen (interim) locatieleider. Daarnaast was er 24 uur per week een directeur-bestuurder aan de organisatie verbonden. Samen vormden zij de directie. Per mei 2019 liep het contract van de interim locatieleider op de locatie Ter Lips af en de locatieleider van de locatie Multatulilaan is aangesteld als adjunct-directeur voor beide locaties. Daarnaast is per die datum een nieuwe directeur-bestuurder aangesteld voor 5 dagen per week. De directeur-bestuurder vormt sedert mei samen met de adjunct-directeur de directie.

Managementteam

De directie, bouwcoördinatoren en intern begeleider vormen samen het managementteam. De bouwcoördinatoren en de intern begeleider zijn door de directie voor de aansturing van bepaalde (organisatorische) aspecten gemandateerd.

Intern begeleider

De intern begeleider (ib-er) is onder verantwoordelijkheid van de directie belast met de ontwikkeling, de coördinatie en de uitvoering van het zorgbeleid in de school, en de ondersteuning van leerkrachten in deze. De ib-er van obs de VOS is werkzaam voor beide locaties. Daarnaast vervult de adjunct-directeur ib-taken.

Bouwcoördinator

De bouwcoördinator is het eerste aanspreekpunt voor de medewerkers die in de betreffende bouw werkzaam zijn, in zaken die op de bouw betrekking hebben. Hij/zij zorgt samen met de directie voor de (organisatorische) aansturing van aspecten, welke het functioneren van de bouw aangaan en verbeteren. Tevens denkt de bouwcoördinator actief mee over de ontwikkeling en uitvoering van het onderwijskundig beleid op schoolniveau.

In 2019 is een start gemaakt met een meer prominente positionering van de bouwcoördinatoren binnen de organisatie met als doel de verschuiving van een organisatorische rol naar een meer inhoudelijke en leidende rol. Dit zal in 2020 worden voortgezet.

Met ingang van het schooljaar 2020-2021 onderscheiden we op obs de VOS nog maar twee bouwen in plaats van drie: de onderbouw (groep 1 t/m 4) en de bovenbouw (groep 5 t/m 8). Per bouw zullen twee L11-leerkrachten (1 op elke locatie) gezamenlijk de rol van bouwcoördinator (duorol) gaan vervullen. De bouwcoördinatoren worden wekelijks een dagdeel vrijgeroosterd van groepstaken om hun uitgebreide en meer prominentere rol binnen de organisatie te kunnen vormgeven.

Specialist

De specialist op obs de VOS is een leerkracht die naast het reguliere takenpakket specialist is op een bepaald vakgebied. Als specialist heb je de volgende taken ten aanzien van het eigen specialisme:

- Beleidsvoorbereiding en -uitvoering op schoolniveau
- Gevraagd en ongevraagd adviseren van het MT
- Adviseren van collega's op schoolniveau

In 2019 waren er op obs de VOS specialisten op de volgende gebieden: gedrag, taal, rekenen, engels en ICT/digitale gelettertheid. Wanneer er op een bepaald gebied meer dan 1 leerkracht specialist is, vervullen zij de rol gezamenlijk (duorol).

Onderwijsondersteunend personeel

Binnen het onderwijsondersteunend personeel (OOP) op obs de VOS onderscheiden we twee functies, te weten leraarondersteuner en onderwijsassistent. Beide staan ten dienste van de leerkracht, die bepaalt welke ondersteuning op welk moment nodig is. Indien nodig in afstemming met de intern begeleider. Het kan hierbij zowel gaan om ondersteuning van de leerkracht zelf als om ondersteuning van leerlingen uit de groep van de betreffende leerkracht. OOP is werkzaam op beide locaties. Met ingang van het schooljaar 2020-2021 worden ondersteuners zoveel mogelijk binnen dezelfde bouw ingezet. De inzet van OOP op bouwniveau wordt vanaf dat moment gecoördineerd door de bouwcoördinator in afstemming met het MT.

Conciërge

De school beschikt de gehele week over een conciërge. Hij is werkzaam op en voor beide locaties. De conciërge verzorgt allerhande hand- en spandiensten ter ondersteuning van het gehele team.

Onderwijspersoneel

Op onze school zijn ruim 30 leerkrachten werkzaam waaronder een vakleerkracht lichamelijke opvoeding en twee reguliere leerkrachten die tevens werken als vakleerkracht Engels. Voor de broodnodige flexibiliteit zijn niet alle leerkrachten (op al hun werkdagen) verbonden aan een groep. Sommigen van hen dragen (een deel van de week) zorg voor de vervanging van collega's, ze nemen dan voor kortere of langere tijd de groep over, of ze werken met leerlingen met een specifieke ondersteuningsbehoefte. Leerkrachten die al hun werkdagen aan een groep zijn verbonden zijn werkzaam op 1 locatie. Alle andere leerkrachten kunnen werkzaam zijn op beide locaties, afhankelijk van de werkverdeling. Met ingang van het schooljaar 2020-2021 worden leerkrachten die niet al hun werkdagen voor een vaste groep staan zoveel mogelijk binnen dezelfde bouw ingezet voor vervanging en ondersteuning van leerlingen. De inzet op bouwniveau wordt vanaf dat moment gecoördineerd door de bouwcoördinator in afstemming met het MT.

Meer informatie aangaande het personeel is terug te vinden in paragraaf 4.2. *Personeel*

Vergaderstructuur

De dagelijkse leiding van de school is in handen van de directie. De directie bestaat uit 2 leden die dagelijks afstemmingsoverleg hebben. Daarnaast is er in 2019 een 6-wekelijkse cyclus van vergaderen ingevoerd waarbij de verschillende overleggen in een vaste volgorde plaatsvinden (zie onderstaande tabel)

Soort overleg	Aanwezig	Voorzitter
Overleg managementteam	Leden managementteam	Directeur-bestuurder
Overleg specialisten	Specialisten die op de betreffende overlegdag een werkdag hebben.	Directeur-bestuurder
Overleg of studiedag(deel) team	Hele team	Directeur-bestuurder
Overleg bouwen	OP en OOP van de bouw die op de betreffende overlegdag een werkdag hebben.	Bouwcoördinator

Daarnaast vond er in 2019 overleg plaats met de RvT (totaal 7x), MR (totaal 8x) en PMR (totaal 4x). Ook zijn er verschillende overleggen geweest van de binnen school actieve werkgroepen.

Met ingang van het schooljaar 2020-2021 wordt bovenstaande 6-wekelijkse vergadercyclus uitgebreid. Zo zal er wekelijks een MT-overleg zijn en wordt het overleg met de PMR, MR en RvT toegevoegd aan de vergadercyclus.

Code Goed Bestuur

Het bestuur hanteert als leidraad voor de kwaliteit van het door de organisatie geboden onderwijs, de rechtmatige verwerving en doelmatige en rechtmatige bestemming en aanwending van middelen de Code Goed Bestuur van de PO-raad.

Klachtenregeling

De school heeft een klachtenregeling vastgesteld. Deze is in te zien op

<https://www.obsdevos.nl/asset/public/Documenten/Klachtenregeling-Stichting-VOS-1.pdf>

Indien er sprake is van een klacht m.b.t. bijvoorbeeld het schoolbeleid, pesten, seksuele intimidatie of geweld en bedreiging, kan deze klacht gemeld worden bij de groepsleerkracht en/of bij de directie. Ook is het mogelijk om dit met de vertrouwenspersoon op de locatie te bespreken. Wanneer overleg met de school geen oplossing biedt, kan contact worden opgenomen met de externe vertrouwenspersoon. Deze externe vertrouwenspersoon is te bereiken via de GGD Zuid-Holland Noord: externevertrouwenspersoon@ggdhm.nl. De school is voor de behandeling van klachten tevens aangesloten bij een onafhankelijke klachtencommissie: de Landelijke Klachtencommissie (LKC). Ook is het mogelijk om de vertrouwensinspecteur van de onderwijsinspectie in te schakelen.

In 2018 is er 1 anonieme klacht bij de onderwijsinspectie binnengekomen van een ouder die het eigen kind tijdens het buitenspel buiten het hek van het schoolplein zag lopen terwijl dit niet is toegestaan. Bij nader inzien bleek de betreffende leerling een knikker te pakken die buiten het hek terecht was gekomen. Het geheel is met een persoonlijk gesprek opgelost.

Toelatingsbeleid leerlingen

Basisschool de VOS is een openbare basisschool. Vanwege het openbare karakter van de school wordt bij de toelating van kinderen geen onderscheid gemaakt op basis van geloofsovertuiging, geslacht, huidskleur of ras. De toeloop van het aantal kinderen is groter dan de school kan plaatsen. Vanwege deze toeloop van kinderen werd het formuleren van een toelatings-/aannamebeleid noodzakelijk. We onderscheiden hierbij:

- Reguliere instroom.
Hieronder verstaan we het inschrijven van leerlingen die nog niet leerplichtig zijn.
- Tussentijdse instroom.
Hieronder verstaan we het inschrijven van leerlingen die van een andere school komen.

Reguliere instroom

Afspraken:

- De school maakt een toekomstplanning, gebaseerd op de toekomstige groep 3.
- Uitgangspunt is maximaal 30 leerlingen in groep 3.
- Om die 30 leerlingen in groep 3 te realiseren, worden 32 leerlingen ingeschreven, ervan uitgaande dat er in de tussenliggende tijd altijd leerlingen zullen afvallen.
- Alle aanmeldingen na nummer 32, worden op een wachtlijst geplaatst.
- Vanaf het moment dat kinderen instromen in de kleutergroep, worden de eerste 2 plaatsen die vrijkomen, niet ingevuld.
- Bij het bepalen van het plaatsingsjaar, wordt in eerste instantie altijd de grens van 1 januari aangehouden.
- Voor kinderen die tussen 1 oktober en 1 januari zijn geboren, wordt per leerling extra goed gekeken of ze al door kunnen naar groep 3 of niet.

Gang van zaken:

- Ouders die hun kind willen aanmelden, maken een afspraak met de directie.
- Na een gesprek en rondleiding krijgen de ouders een formulier vooraanmelding mee naar huis.
- Datum van aanmelding is de datum dat het formulier is ontvangen door de administratie.
- Zodra het formulier is verwerkt, krijgen de ouders thuis een bevestiging toegezonden.
- Hierop staat vermeld of het kind is geplaatst en voor welke locatie, dan wel dat het kind op de wachtlijst is gezet.
- De directie stemt jaarlijks af met de andere directeuren in Voorschoten ter voorkoming van dubbele aanmeldingen en plaatsingen.
- De leerkracht van de kleutergroep neemt kort voordat een kind 4 jaar wordt contact op.

Wanneer uit het gesprek met de ouders blijkt dat er mogelijk extra of specifieke ondersteuning nodig is om aan de onderwijs-/zorgbehoefte van het kind te kunnen voldoen wordt na akkoord van de ouders aanvullende informatie ingewonnen bij bijvoorbeeld de peuterspeelzaal of een huisarts. Op basis van deze informatie wordt bepaald of de school aan de onderwijs-/zorgbehoefte van het kind kan voldoen. Zo ja, dan kunnen ouders het kind inschrijven. Zo nee, dan worden ouders op weg geholpen bij het vinden van een andere school. Een half jaar voordat een kind 4 jaar wordt (en bij ons op school een plekje heeft) zijn ouders verplicht om hun kind op maximaal 1 school ingeschreven te hebben.

Tussentijdse instroom

Afspraken:

- Uitgangspunt is maximaal 30 leerlingen in een groep.

- Naast het leerlingenaantal wordt er ook gekeken naar de zorg-/onderwijsbehoefte. Bij het bepalen of er plaats is, wordt er zowel gekeken naar de zorg-/onderwijsbehoefte van de groep waarin het kind eventueel geplaatst wordt als naar de onderwijs-/zorgbehoefte van het kind zelf. Kunnen we aan beide (blijven) voldoen wanneer het kind wordt geplaatst?

Gang van zaken:

- Ouders die hun kind willen aanmelden, maken een afspraak met de directie voor een gesprek en een rondleiding.
- Na akkoord van de ouders wordt er contact opgenomen met de huidige basisschool om te kunnen bepalen of er extra dan wel specifieke ondersteuning nodig is om aan de onderwijs-/zorgbehoefte van het kind te kunnen voldoen. Op basis van deze informatie wordt bepaald of de school aan de onderwijs-/zorgbehoefte van het kind kan voldoen. Zo ja, dan kunnen ouders het kind inschrijven. Zo nee, dan worden ouders op weg geholpen bij het vinden van een andere school.
- Zodra inschrijfformulier is verwerkt, krijgen de ouders thuis een bevestiging van plaatsing toegezonden.

1.2 Identiteit, missie en visie

Identiteit

Stichting VOS is een openbaar bestuur, de enige in de gemeente Voorschoten. De identiteit van het openbaar onderwijs wordt verwoord in de termen:

- algemene toegankelijkheid;
- actieve pluriformiteit;
- openbaarheid, openheid en respect.

Algemene toegankelijkheid

Algemene toegankelijkheid houdt in dat op redelijke reisafstand openbaar onderwijs is voor ieder kind. Er worden geen financiële hindernissen opgeworpen om onderwijs te volgen. Obs de VOS is letterlijk toegankelijk voor kinderen met een fysieke handicap. Dit houdt in dat het onderwijs zodanig wordt gegeven dat zoveel mogelijk kinderen het onderwijs daadwerkelijk kunnen volgen, mede dankzij extra inspanningen in zorg. Indien dit voor sommige kinderen niet mogelijk is, omdat een andersoortige intensieve zorg en verzorging nodig is, dan wordt zorggedragen voor een passende verwijzing. Iedereen is welkom ongeacht de afkomst en de herkomst, ongeacht de godsdienst of levensbeschouwing, ongeacht de geaardheid.

Actieve pluriformiteit

Mensen verschillen van elkaar in opvattingen over normen en waarden, geloof en overtuiging, in culturele achtergrond en interesses, in omgangsvormen. De openbare school staat midden in deze pluriforme samenleving en wil er deel van uitmaken. Pluriformiteit komt tot uiting in de variatie in mensen voor de klas, in het bestuur en de ondersteuning. De openbare school ontleent haar meerwaarde aan de ontmoeting van verschillende overtuigingen en het centraal stellen van die ontmoeting in het onderwijs en in de omgang met elkaar. Actieve pluriformiteit is ook herkenbaar in het onderwijs dat recht wil doen aan de verschillen tussen kinderen qua leervermogen, leerstijl, leerweg en leerprestaties.

Openbaarheid, openheid en respect.

Binnen het openbaar onderwijs komt openbaarheid en openheid in brede zin tot uiting. Welke bestuursvorm ook wordt gekozen voor het openbaar onderwijs, altijd staat de openbaarheid voorop.

Openheid is ook een houding die tot uitdrukking komt in de omgang in de klas, tussen de collega's en met de ouders: alle betrokkenen van een schoolgemeenschap. Openheid ook in de informatie naar de ouders, de buurt, het dorp en de samenleving over hoe de school reilt en zeilt en wat de onderwijsprestaties zijn. Openheid ook om de omgeving te betrekken bij de school waar dat dienstig is voor de ontwikkeling van de kinderen en de betrokkenheid van de ouders. Openheid vraagt ook om respect voor opvattingen van ieder lid van de schoolgemeenschap. Respect waarbij ruimte wordt gegeven aan uiteenlopende opvattingen, maar waarbij eigen ruimte niet mag leiden tot het schaden van de ruimte van de ander. Respect houdt overigens in dat men elkaar mag aanspreken op het respecteren van universele waarden. Respect betonen betekent niet het accepteren van opvattingen die indruisen tegen de essentie van de democratische waarden van onze samenleving. Die waarden komen o.a. tot uitdrukking in de grondwet, de verklaring van de Verenigde Naties over de rechten van de mens en de rechten van het kind.

Missie en Visie

Ons pedagogisch en didactisch handelen, onze manier van organiseren en onze eigen professionalisering zijn ingericht op basis van onze missie en visie. Dit betekent in de praktijk dat bij Stichting VOS de basisbehoeften (relatie, competentie, autonomie) van leerlingen centraal staan, omdat sociaal welbevinden wordt gezien als voorwaarde voor cognitieve ontwikkeling.

Missie

Onze leerlingen zijn trots op wie zij zijn en wat zij kunnen. Zij waarderen anderen om diezelfde redenen. Vanuit hun eigen kracht zijn zij voorbereid op hun volgende stap.

Visie

Ontwikkelen vanuit een veilige basis

Met ons openbaar onderwijs leggen we een veilige basis voor de kinderen. Dit is een voorwaarde voor ontwikkeling. We creëren een aantrekkelijke leeromgeving waar fouten maken mag. Het gehele team straalt vertrouwen uit naar de kinderen. Vanuit dit vertrouwen voeren wij gesprekken met de kinderen over hun ontwikkeling.

Ontdekken wie je bent

Vanuit deze veilige basis leren we ieder kind écht kennen; in karakter, leerstijl en interesses. We stellen ons onderwijs zo goed mogelijk af op ieder kind. Wij hechten veel waarde aan de zelfstandigheid van onze kinderen. Dit bevorderen we door ze gedurende hun schooltijd steeds zelfstandiger te laten werken en denken. Dat betekent dat ze niet alleen op het gebied van kennis, maar ook op sociaal gebied, meer en meer verantwoordelijkheid nemen voor hun gedrag.

Vorbereiden op de toekomst

Onze school rust de leerlingen toe, zodat zij zelfstandig en actief kunnen participeren in een geïnternationaliseerde wereld. Onze leerlingen leren kritische denkers te zijn die hun creativiteit inzetten om problemen op te lossen. Daarnaast leggen we ook veel nadruk op samenwerken, zodat zij zich ook ten volle ontwikkelen op sociaal gebied. Zelf werken wij actief samen met ouders als het gaat om burgerschap van de kinderen.

Leren van en met elkaar

Om dit alles waar te kunnen maken is het belangrijk dat we een lerende organisatie zijn. Dat betekent dat we actief van en met elkaar leren en reflecteren op ons handelen. We gebruiken de verschillende kwaliteiten van ons team. Zo creëren wij in teamverband het beste onderwijs voor onze leerlingen en geven wij het goede voorbeeld.

2. Verslag van de Raad van Toezicht

Stichting VOS heeft een Raad van Toezicht (RvT) die invulling geeft aan het interne toezicht op de school.

Waarom houden wij toezicht?

De RvT levert een bijdrage aan de kwaliteit van het onderwijs van de VOS. Vanuit dat perspectief houdt de RvT toezicht op Stichting VOS: handelt Stichting VOS vanuit de visie en missie en doet zij dit op een duurzame en integere manier? Daarbij hanteert de RvT als leidraad de kwaliteit van het door de organisatie geboden onderwijs, de uitgangspunten van openbaar onderwijs waarbij ieder kind welkom is, het centraal stellen van de ontwikkeling van ieder kind, de rechtmatige verwerving en doelmatige en rechtmatige bestemming en aanwending van middelen en de naleving van de Code Goed Bestuur in het Primair Onderwijs.

De toezichthouder vervult een viertal rollen, namelijk:

- Werkgever: de RvT is de werkgever van de directeur-bestuurder. Het functioneren van de directeur-bestuurder wordt periodiek beoordeeld door de RvT.
- Toezichthouder: de RvT is verantwoordelijk voor het toezicht in de organisatie, zowel wat de continuïteit van de organisatie betreft, maar zeker ook op maatschappelijk vlak. Daarnaast houdt de RvT toezicht op het beleid en de algemene gang van zaken in de organisatie.
- Adviseur/Klankbord: de RvT kan, vanuit eigen ervaring en kennis, een andere kijk introduceren op een beslissingsproces.
- Netwerker en Ambassadeur: de RvT heeft indien gewenst de taak om externe contacten te leggen, te onderhouden en de organisatie te vertegenwoordigen. Vanzelfsprekend wordt deze rol met distantie uitgevoerd

Hoe houden wij toezicht?

- In samenwerking uitgaand van vertrouwen, vanuit het gezamenlijke vertrekpunt van het belang van de leerlingen, het maatschappelijk belang en het organisatiebelang.
- Betrokken op afstand, dichtbij als het moet. Kijkt van buiten naar binnen.
- Door een sparringpartner te zijn voor de directeur-bestuurder waarin 'uitdagen en spiegelen, kritisch volgen' in balans zijn.
- Horizontaal door contact met ouders en leerlingen en medewerkers (vertegenwoordiging).
- Door adequate informatievoorziening, zowel door de bestuurder alsmede door eigen onderzoek.
- Transparant te zijn in de wijze van toezichthouden.
- Rolvast, handelend vanuit overzicht zonder de bestuurlijke of operationele details in te duiken.
- Door aandacht te hebben voor alle elementen van effectief leiderschap en management (strategisch, operationeel, personeelsmanagement en haalbare doelen).
- Is aanspreekbaar en benaderbaar voor (delegaties van) ouders, medewerkers, partners en de maatschappij.
- Werkt vanuit een open dialoog met de bestuurder 'waarbij alles gezegd kan worden' in een open sfeer met wederzijds respect.
- Het toetsen of de organisatie in control is wat betreft leiderschap, bedrijfsvoering, kwaliteit van zorg, financiën en risicomanagement.

De RvT streeft er naar om goed verbonden te zijn met de partijen die met elkaar de VOS vormgeven. De leden van de RvT zijn allemaal ouders van kinderen die op de VOS naar school gaan of die dat hebben gedaan. De RvT heeft een constructief contact met de directeur-bestuurder, adjunct-directeur, het team en de MR.

De leden van de RvT spreken de MR tweemaal per jaar persoonlijk. Desgewenst heeft de RvT contact met externe partijen zoals de Gemeente Voorschoten of collega-scholen in de regio.

Leden van de Raad van Toezicht

De RvT bestond in 2019 uit de volgende leden:

- Mw. A. Overboom (voorzitter), is bestuurder in de ouderenzorg en heeft de portefeuille algemene zaken.
- Mw. Y. Keen-Middendorp (vice voorzitter), is controller en heeft de portefeuille financiën.
- Dhr. L. Marijt, is docent en heeft de portefeuille onderwijs en huisvesting.
- Dhr. A. de Jong, is contractmanager en heeft de portefeuille onderwijs.
- Dhr. S. Blom, is ondernemer in de IT-branchen en heeft de portefeuille secretaris en ICT.

De leden van de RvT zetten zich onbezoldigd in en ontvangen jaarlijks een onkostenvergoeding van 500 euro per persoon voor hun werk.

Toeziht in 2019

De RvT is in 2019 zeven keer bijeen geweest en heeft zich in de reguliere vergaderingen over diverse vraagstukken gebogen. Belangrijke aandachtspunten en ontwikkelingen in 2019 waren:

- De RvT heeft in de rol van werkgever afscheid genomen van de heer van Berkel en mevrouw La Haye welkom geheten als nieuwe directeur-bestuurder.
- Personele vraagstukken en ontwikkelingen op een arbeidsmarkt waar krapte is ontstaan. De VOS zoekt daarin naar creatieve oplossingen die recht doen aan de eisen die we stellen aan goed onderwijs. Daarbij is de inzet ook om de werkdruk voor de leerkrachten te verlagen.
- De kwaliteit van het onderwijs op de beide locaties. De RvT volgt deze aan de hand van bereikte resultaten en de voortgang van het jaarplan en schoolplan.
- De kwaliteit en het beheer van de beide locaties.
- Communicatie binnen de school en met de ouders.
- Automatisering, ondersteunend aan het onderwijs en binnen de school.
- De begroting voor 2020 en de meerjarenbegroting, de doelmatigheid van bestedingen en behaalde financiële resultaten, ten opzichte van de begroting en voorgaand jaar.
- Financiële risico's en het daaraan gerelateerde gewenste Eigen Vermogen van Stichting VOS.
- Mogelijke nieuwbouwplannen van de Gemeente Voorschoten die kunnen leiden tot een grotere vraag naar plaatsen op basisscholen. De VOS voelt vanuit de eigen visie een bijzondere inspanningsverplichting om hierin een rol te spelen.
- De totstandkoming van een nieuw schoolplan 2020-2024.
- Zoals voorgeschreven in de Governance Code Primair Onderwijs heeft de RvT haar taken vastgelegd in een toezichtsvisie.

In 2019 zijn dhr. P. van Berkel (tot 1 augustus 2019) en mevrouw I. La Haye (met ingang van 1 mei 2019) directeur-bestuurder van de VOS. De RvT heeft kennis genomen van het bestuursverslag van de directeur-bestuurder en kan zich hierin vinden.

De RvT bedankt de directeur-bestuurder(s), de adjunct-directeur, het team en de leden van de MR voor hun inzet in 2019.

3. Verslag Medezeggenschapsraad

Stichting VOS heeft conform de Wet Medezeggenschap op Scholen (WMS) een Medezeggenschapsraad (MR). De MR vertegenwoordigt ouders en personeelsleden en praat namens hen met het schoolbestuur/schooldirectie over beslissingen die hen aangaan. De MR probeert een sfeer van openheid te bevorderen, zodat alle betrokkenen bij school op de hoogte blijven van wat er speelt en daarop kunnen reageren.

Hoe vervullen wij onze rol?

In de MR praten en beslissen personeelsleden en ouders mee over belangrijke zaken die op school spelen. Op deze manier kunnen zij invloed uitoefenen op het beleid van de school. De belangrijkste instrumenten van de MR daarbij zijn het instemmings- en adviesrecht.

De MR heeft instemmingsrecht op onder meer de onderwijskundige doelstellingen van een school. Dat betekent deze doelstellingen alleen met instemming door de MR kunnen worden opgesteld of gewijzigd. Instemmingsrecht heeft de MR ook bij plannen voor fuseren met een andere school, bij het vaststellen of aanpassen van het schoolreglement en het beleid dat de school heeft om ouders op school te laten helpen. De MR heeft adviesrecht op de hoofdlijnen van de begroting en over de aanstelling of ontslag van de schoolleiding, over nieuwbouw of een belangrijke verbouwing van de school.

Leden van de MR

De MR bestond in 2019 uit onderstaande leden.

Personeelsgeleding:

Mw. J. Drillenburgh (t/m juli 2019)

Mw. A. Vink

Mw. R. Bronsveld

Mw. A. de Prie

Mw. M. Lunenburg

Oudergeleding:

Dhr. D. Goos (Voorzitter)

Dhr. B. Visser (Secretaris)

Dhr. K. Smalenburg (t/m juli 2019)

Dhr. I. Zweijtzter (vanaf september 2019)

Dhr. K. Vos

Dhr. E. van den Berge

Medezeggenschap in 2019

Besproken onderwerpen

- Overblijf door de externe partij Boter, Kaas & Overblijf. Dit blijft de MR monitoren.
- Opvolging van de dhr. P. van Berkel, directeur-bestuurder: De RvT heeft de MR ter advies in de zoektocht en benoeming van een nieuwe directeur-bestuurder betrokken. Van dhr. P. van Berkel is in 2019 afscheid genomen.
- Verlaging werkdruk: Hoe worden gelden ingezet en welk plan heeft de VOS met betrekking tot beheersing van de werkdruk. Dit blijft de MR monitoren

- Beoordelen concept schoolplan: Het schoolplan 2015-2019 is door de nieuwe directeur-bestuurder met een jaar verlengd zodat er voldoende tijd is om een nieuw en gedragen schoolplan voor de periode 2020-2024 op te stellen.
- Aanstellen nieuwe MR leden. Julia Drillenburger en Krijn Smallegen zijn per einde van het schooljaar 2018-2019 gestopt als MR-lid. Inger Zweijter is na verkiezingen aangesteld als nieuw MR-lid vanuit de oudergeleding in september 2019. Voor de werving van een nieuw MR-lid voor de personeelsgeleding is in september 2019 gestart de werving van kandidaten. Eind 2019 was deze vacature nog niet ingevuld.
- Oudercommunicatie: Eenduidige communicatie richting ouders. De MR heeft zich sterk gemaakt voor het minimaliseren van communicatiekanalen en gelijktrekken van het beleid voor beide locaties.
- Zichtbaarheid MR: De MR heeft een stuk laten plaatsen in de nieuwsbrief en het stuk op de website over de MR aangepast. De zichtbaarheid blijft een jaarlijks terugkerend punt van aandacht.

Onderwerpen ter advies/besluit

- Aanstelling mw. I. La Haye als nieuwe directeur bestuurder: Positief advies
- Vakantierooster 2019-2020: Positief besluit
- Begroting 2019: Positief advies
- Verlenging schoolplan 2015-2019 met een jaar: Positief besluit
- Formatieplan: Positief besluit
- Jaarplan 2019-2020: Positief besluit
- Ouderbijdrage: Positief besluit

De VOS heeft in 2019 wederom stappen gezet naar continuering van een aantal pijlers waarop de school is vormgegeven, en tevens stappen gezet naar het streven van verdere professionalisering.

In 2019 is mw. I. La Haye aangesteld als nieuwe directeur bestuurder. De MR is de RvT dankbaar dat er een innige samenwerking heeft plaatsgevonden om dit proces succesvol af te ronden. De MR kan zich vinden in de aanstelling van mw. I. la Haye.

De MR van de VOS beoordeelt zichzelf jaarlijks. Verdere professionalisering van de MR wordt in afstemming met de directeur-bestuurder nader uitgewerkt in 2020.

De MR bedankt de directeur-bestuurder(s), de adjunct-directeur, het team en de leden van de RvT voor hun inzet in 2019.

4. Verslag Bestuur

4.1 Onderwijs

Het jaar 2019 kenmerkt zich door een pas op de plaats ten aanzien van het onderwijskundig beleid van de organisatie. In samenspraak met het team, de MR en RvT is door de directeur-bestuurder de stand van zaken opgemaakt. Wat gaat goed en willen we behouden c.q. verder ontwikkelen en van welke zaken willen we de komende jaren afscheid nemen? Dit alles heeft geresulteerd in een ambitieus breed gedragen schoolplan voor de periode 2020-2024. Het schoolplan is in te zien via onderstaande link:

<https://www.obsdevos.nl/asset/public/Documenten/vastgesteld-schoolplan-obs-De-Vos-2020-2024.pdf>

Aanbod

Het onderwijsaanbod van de VOS is gericht op de drie belangrijkste functies van onderwijs:

1. Bijdragen aan de persoonlijke ontwikkeling van kinderen.
2. Zorg voor overdracht van maatschappelijke en culturele verworvenheden.
3. Toerusten van kinderen voor participatie in de samenleving.

We hanteren per leerjaar aansluitende lesmethodes om de kerndoelen en onderliggende leerlijnen vorm te geven waarbij tevens aanvullend materiaal wordt gebruikt. Ons onderwijsaanbod is gegroepeerd in een aantal domeinen. Binnen één domein zijn één of meerdere vakgebieden ondergebracht. Het domein *Vakoverstijgend aanbod* maakt geen onderdeel uit van de verplichte kerndoelen, maar als school hechten we hier wel veel waarde aan.

Domeinen en vakgebieden de VOS
Nederlandse taal • Mondelinge taalvaardigheid • Lezen • Schrijven • Begrippen en taalverzorging (o.a. spelling)
Engelse taal (VVTO)
Rekenen en Wiskunde
Oriëntatie op jezelf en de wereld • Aardrijkskunde • Geschiedenis • Natuur & Techniek • Verkeer
Bewegingsonderwijs
Kunstzinnige oriëntatie • Teken en handvaardigheid • Muziek • Drama
Vakoverstijgend aanbod • Sociale en Democratisch burgerschap • Digitale geletterdheid

De beschikbare onderwijstijd is verdeeld over de verschillende domeinen. Op papier is deze verdeling passend en werkbaar, maar in de praktijk wordt er binnen het team 'roosterdruk' ervaren. In 2019 is onderzocht welke oorzaken hier met name aan ten grondslag liggen:

1. Er zijn op school veel verschillende methodes die elkaar qua doelen soms overlappen. Binnen de beschikbare tijd is het niet mogelijk om alle methodes volledig te volgen, maar wat doen we dan wel en wat niet? Het is van belang dat de specialisten binnen de school in 2020 hierover een advies formuleren zodanig dat er schoolbrede kaders worden gesteld waarbinnen een leerkracht een persoonlijke keuzes kan maken passend bij zijn groep.
2. In het kader van talentontwikkeling zijn er op school veel extra activiteiten (muziek, projecten, vieringen...), maar deze activiteiten vinden verspreid over de week en de dag plaats waardoor het erg onrustig wordt. Hoe kunnen we de extra activiteiten voor talentontwikkeling behouden, maar dan met minder lesonderbrekingen? In de komende schoolplanperiode gaat een werkgroep bezien of het werken met talentenprojecten, crea-middagen of een andere vorm van clustering op het rooster een passende oplossing is.
3. Tot slot ervaart het team weinig ruimte voor niet geplande activiteiten. De verwachting is dat dit knelpunt wordt opgelost door bovenstaande twee knelpunten op te pakken.

Pedagogisch en didactisch handelen

Ons pedagogisch en didactisch handelen is erop gericht kinderen op een effectieve wijze onderwijs te geven dat passend is bij hun onderwijsbehoefte, met als doel alle talenten van het kind optimaal tot ontwikkeling te laten komen. Dit vraagt onder meer het volgende van ons handelen:

- Goed zicht hebben op de onderwijsbehoefte van de individuele leerling/groepen leerlingen;
- Planmatig werken aan het aanbod aan de verschillende (groepen) leerlingen (groepsplannen);
- Differentiëren bij instructie en verwerking (zowel naar inhoud als naar tempo);
- Aanspreken van een breed palet aan talenten naast rekenen en taal.

Hoewel we al veel doen zijn we als team nog niet tevreden. Het is onze ambitie om in 2024 net zo goed in staat te zijn om ons onderwijs aan te passen aan leerlingen die boven het gemiddelde scoren als aan leerlingen die onder het gemiddelde scoren. Daarnaast hebben we een slag gemaakt met het planmatig en gedifferentieerd aanpakken van gedragsmatige vraagstukken en is er binnen de reguliere dag- en roosterindeling meer ruimte gecreëerd om te werken aan de brede ontwikkeling van talenten.

Het sociaal veiligheidsbeleid

Op de VOS wordt onderwijs gezien als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de school en ouders. Om goed onderwijs te kunnen bieden, is het belangrijk dat leerlingen, ouders en leerkrachten respect voor elkaar hebben, open en eerlijk met elkaar communiceren en vertrouwen in elkaar hebben. Hiertoe hebben we als Vreedzame school een grondwet (zie figuur op de volgende pagina) opgesteld die de basis vormt voor een goed pedagogisch klimaat binnen de school. Iedereen, leerlingen, leerkrachten, ouders en bezoekers van de school, is verantwoordelijk voor het naleven van de grondwet en kan elkaar hierop aanspreken.

Grondwet de VOS

1. Voor groot en klein zullen we aardig zijn.
2. Elke jongen en meid zorgt op school voor veiligheid.
3. We zullen goed voor de spullen zorgen dan zijn ze weer te gebruiken voor morgen



Zorg en begeleiding

Om tegemoet te kunnen komen aan de onderwijsbehoefte van leerlingen moeten leerkrachten de beginsituatie van de leerling kennen. Op grond hiervan wordt het aanbod en de aanpak bepaald. Vervolgens volgen de leraren de ontwikkeling van de leerlingen en stellen indien nodig het aanbod en de aanpak bij. Het vaststellen van de beginsituatie en het volgen van de ontwikkeling van leerlingen gebeurt aan de hand van observaties en toetsen. Op basis van een analyse van deze observaties en toetsen worden leerlingen in een voor hen passende instructiegroep geplaatst. Voor elke instructiegroep gelden passende leerdoelen en een daarbij behorend leerstofaanbod. Wanneer blijkt dat een kind, ondanks inzet van school en thuis, onvoldoende vooruit gaat, treedt het volgende niveau van ondersteuning in werking. In 2019 zijn de verzamelde toets- en observatiegegevens geanalyseerd en besproken op het niveau van de leerling en de groep door de leerkracht en de ib-er. Vanaf het schooljaar 2020-2021 worden de resultaten ook op het niveau van de school geanalyseerd en besproken met het gehele team in relatie tot de gestelde doelen op schoolniveau.

Naam toets	Groep							
	1	2	3	4	5	6	7	8
Rekenen voor kleuters		X						
Taal voor kleuters		X						
Drie minuten toets (DMT)			X	X	X	X	X	X
AVI lezen			X	X	X			
SVS (Spelling)			X	X	X	X	X	X
Rekenen en wiskunde			X	X	X	X	X	X
Woordenschat						X	X	X
Toetsen Begrijpend Lezen (TBL)			X	X	X	X	X	X
Studievaardigheid						X		
Entreetoets groep 7							X	
Eindtoets groep 8								X
Me2							X	
IEP toets Engels								X
ZIEN! leerkracht		X	X	X	X	X	X	X
ZIEN! leerling					X	X	X	X

Overzicht van de methode onafhankelijk toetsen die op de VOS worden afgenomen.

Ons bestuur is lid van het samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs regio Leiden (PPO). Samen met alle andere onderwijsbesturen in de regio Leiden zorgen wij ervoor dat er voor elk kind een passende onderwijsplek beschikbaar is (zorgplicht). Binnen de VOS hebben we hiertoe een ondersteuningsstructuur. Het uitgangspunt van de ondersteuningsstructuur is dat alle leerlingen zich, binnen het groepsgerichte onderwijsaanbod, optimaal kunnen ontwikkelen op sociaal-emotioneel en cognitief gebied. Wanneer dit voor een leerling (tijdelijk) niet haalbaar blijkt te zijn dan worden er andere stappen ondernomen. We onderscheiden binnen de ondersteuningsstructuur vijf niveaus om aan de ondersteuningsbehoefte van alle leerlingen te kunnen voldoen.

Niveau 1 en 2. Basisondersteuning

De ondersteuning op niveau 1 en 2 wordt door de leerkracht in de groep geboden wel dan niet met extra ondersteuning van een onderwijsassistent, leraarondersteuner of collega leerkracht.

Niveau 3. Speciale interne ondersteuning

Op niveau 3 gaat het om het tegemoet komen aan de specifieke onderwijs-behoefte van een kind waarbij door de leerkracht extra hulp gevraagd wordt aan deskundigen binnen de school.

Niveau 4. Speciale externe ondersteuning

Als de school geen adequaat antwoord (meer) kan geven op de specifieke ondersteuningsbehoefte van de leerling wordt op niveau 4 de hulp van externe specialisten, zoals een orthopedagoog, schoolmaatschappelijk werker en/of het ondersteuningsteam van het samenwerkingsverband, ingeroepen.

Niveau 5. Grenzen aan de zorg op regulier onderwijs.

Op niveau 5 wordt de ondersteuning niet meer op de VOS geboden. Dit gebeurt wanneer we niet kunnen voorzien in de benodigde ondersteuningsbehoefte van de leerling en het speciaal basisonderwijs (SbO) of het speciaal onderwijs (SO) passender is.

De leerkrachten zijn verplicht alle vorderingen van hun leerlingen bij te houden in Parnassys. In de praktijk vraagt het systematisch vastleggen en evalueren van de geboden zorg op een uniforme wijze nog de nodige aandacht. Hier moet de komende schoolplanperiode een kwaliteitsslag in worden gemaakt.

Onderwijsprestaties

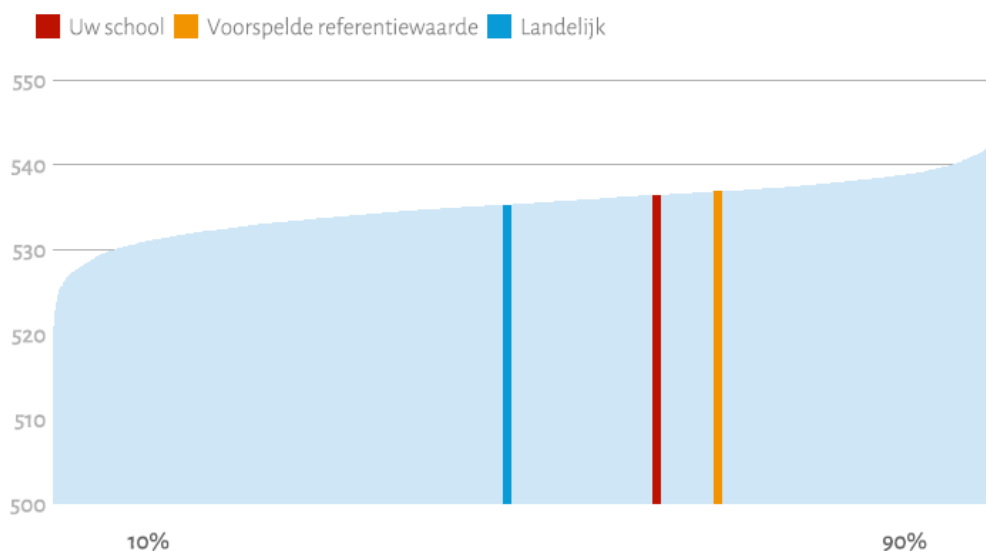
Bovenstaande inspanningen zijn van invloed op de onderwijsprestaties van onze leerlingen. Onderstaand de belangrijkste cijfers voor de VOS uit het *Nationaal Cohortonderzoek Onderwijs 2019*. De cijfers geven geen aanleiding om het huidige onderwijskundige beleid ingrijpend te wijzigen wel verbeteringen worden aangebracht die de uitstroomcijfers ten aanzien van taal en rekenen kunnen verhogen.

Doorstroomcijfers

Van de leerlingen die in 2019 zijn uitgestroomd en die in 2020 en 2021 gaan uitstromen bij obs de VOS:

- Heeft 83% onvertraagd het basisonderwijs doorlopen. In vergelijking met de voorspelde referentiewaarde ligt dit percentage 7% hoger .
- Heeft 0% een klas overgeslagen. Dit is 1% lager dan de voorspelde referentiewaarde.
- Is 4% blijven zitten. Dit is percentage is 3% lager dan de voorspelde referentiewaarde.
- Is 2% is naar het speciaal onderwijs gegaan. Dit ligt 1% hoger dan de voorspelde referentiewaarde.

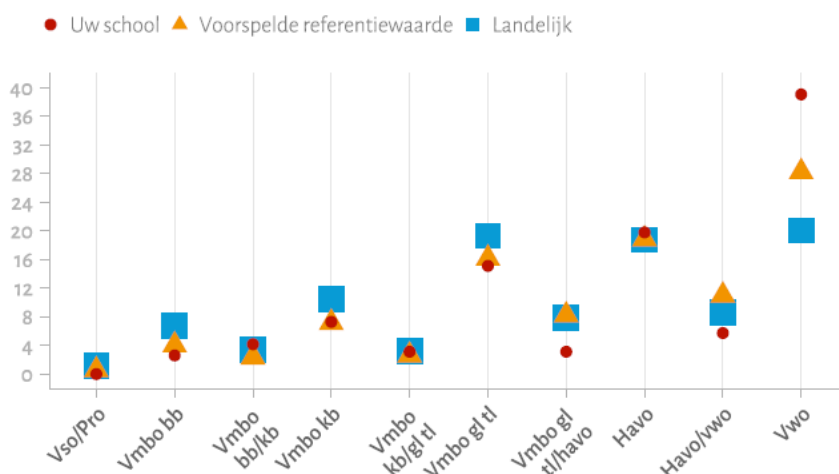
Uitstroomcijfers



Gemiddelde eindtoetsscore in vergelijking met andere scholen met dezelfde soort eindtoets, voor de samengevoegde schooljaren 2015/2016, 2016/2017 en 2017/2018

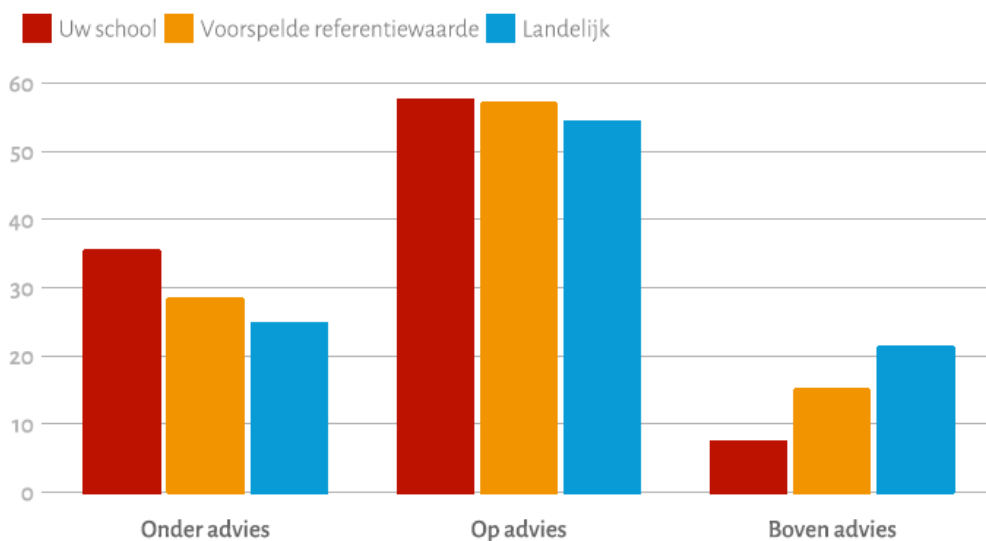
In bovenstaand figuur wordt de gemiddelde eindtoetsscore vergeleken met alle andere basisscholen in Nederland met dezelfde eindtoets. De gemiddelde score van die eindtoets ligt landelijk op 535 en dat varieert. De 10% scholen met de laagste eindtoetsscores liggen onder de 531 en de 10% scholen die het hoogst scoren op de eindtoets, liggen boven de 539. Op de VOS ligt de gemiddelde eindtoetsscore op 536. Deze gemiddelde eindtoetsscore ligt ongeveer gelijk aan de voorspelde referentiewaarde en ongeveer gelijk aan het landelijk gemiddelde. In 2018/2019 bedroeg de eindtoetsscore van obs de VOS 539,7 ten opzichte van 535,7 landelijk. Meer informatie is terug te vinden in het document *Analyse Centrale eindtoets 2019*. In verband met de sluiting van de scholen ten gevolge van het COVID-19 virus is de CITO eindtoets in 2020 komen te vervallen.

Welke adviezen worden gegeven op de VOS wordt duidelijk uit onderstaand figuur. Van belang is om te bepalen in hoeverre de gegeven adviezen significant afwijken van de scores op de eindtoets, maar belangrijker nog is om de voorspellende waarde van ons advies te bepalen. Zitten onze leerlingen na 3 jaar voortgezet onderwijs nog op het niveau dat wij hebben geadviseerd?

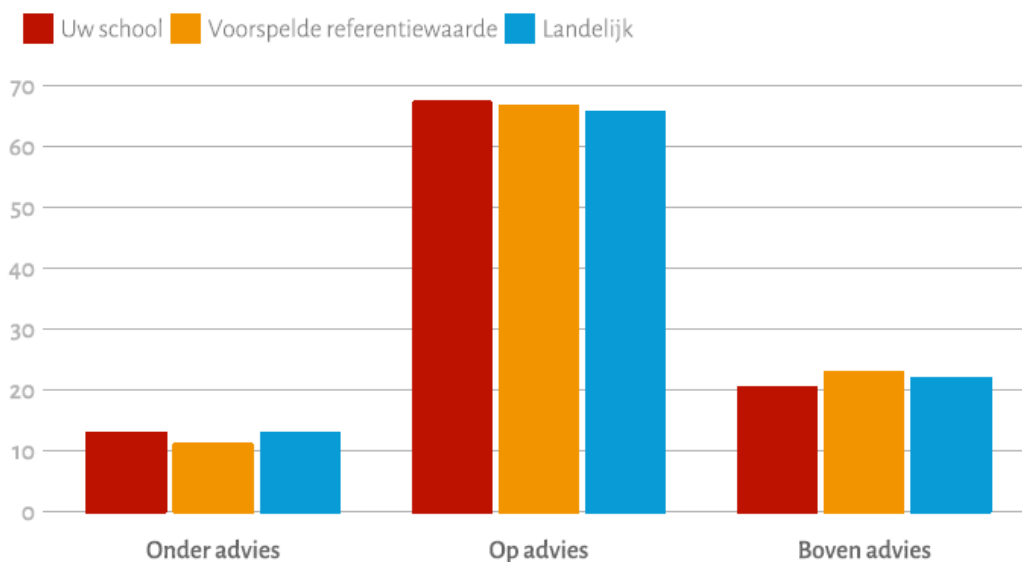


Verdeling basisschooladvies, voor de samengevoegde schooljaren 2015/2016, 2016/2017 en 2017/2018

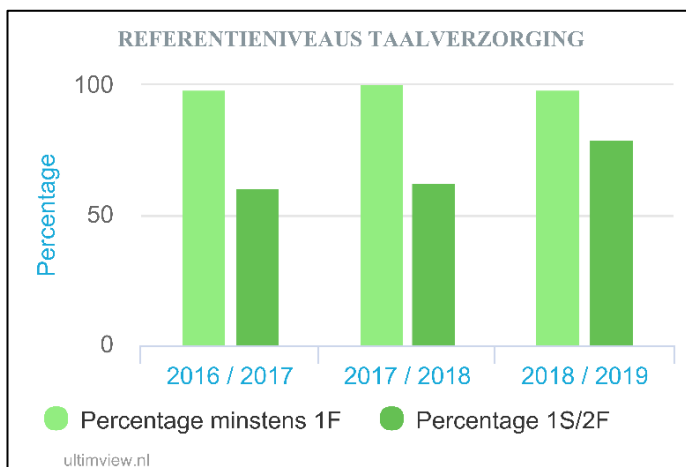
Uit onderstaande figuren blijkt dat het percentage leerlingen met een eindtoetsscore onder het gegeven basisschooladvies hoger ligt dan de referentiewaarde en het landelijk gemiddelde. Maar gelukkig is de voorspellende waarde van ons advies beter dan de voorspellende waarde van de eindtoets. Van de oud-leerlingen volgt 67% een opleiding op het gegeven basisschooladvies, 20% zit boven het gegeven basisschooladvies en slechts 13% zit na drie jaar op een lager niveau.



Percentage leerlingen met eindtoetsscore dat onder, op of boven het gekregen basisschooladvies ligt, voor de samengevoegde schooljaren 2015/2016, 2016/2017 en 2017/2018



Percentage oud-leerlingen dat in leerjaar 3 van het voortgezet onderwijs boven, op of onder het gegeven basisschooladvies zit, voor de samengevoegde uitstroomcohorten 2013/2014, 2014/2015 en 2015/2016

**KENGETALLEN**

Schoolweging

27,0

Signaleringswaarde 1F

85,0%

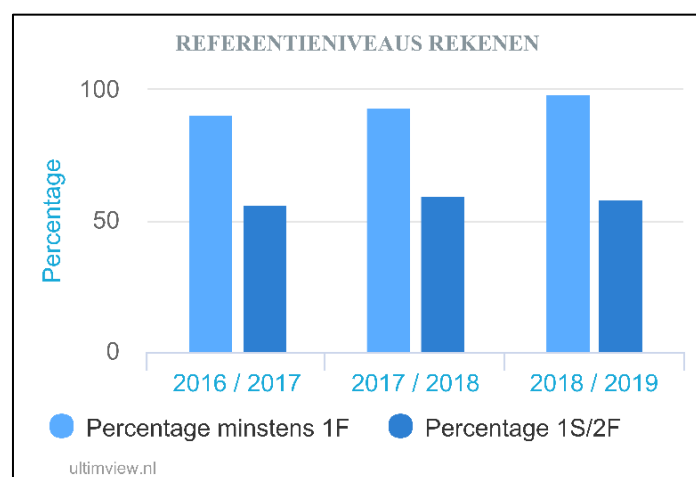
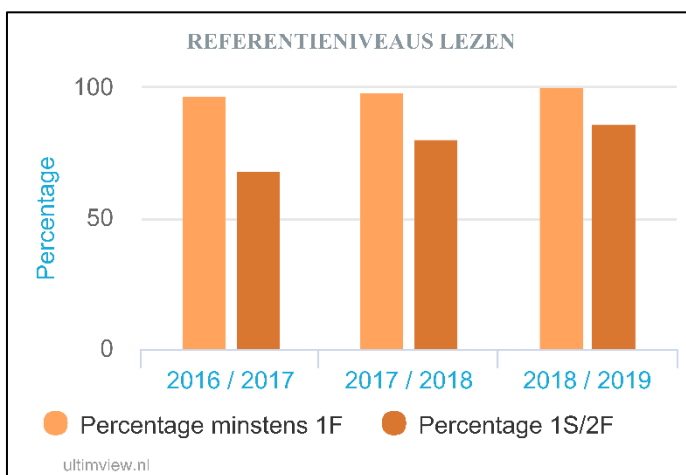
Signaleringswaarde 1S/2F

52,1%**Referentieniveaus**

De getoonde grafieken geven weer hoeveel % van de leerlingen in de afgelopen drie schooljaren de referentieniveaus 1F en 1S/2F hebben behaald. Leerlingen die 1S/2F hebben behaald hebben natuurlijk ook 1F behaald en worden daar dus ook meegeteld.

Wanneer we de behaalde referentieniveaus naast de door de onderwijsinspectie gestelde signaleringswaardes (zie boven) leggen dan wordt duidelijk dat onze school boven verwachting scoort op taal- en leesgebied en zich tegen de landelijke trend in ook positief ontwikkelt op deze gebieden.

Bij rekenen lopen de marges voor minstens 1F eveneens op, maar dit geldt niet voor de marges 1S/2F. Met een percentage van 58,6 voor 1S/2F in 2018/2019 komen we weliswaar boven de signaleringswaarde uit, maar hier is winst te behalen bijvoorbeeld door de invoering van een nieuwe rekenmethode in 2020-2021. De ambitie is om de positieve trend van taal en lezen door te zetten en voor rekenen de marges voor het niveau 1S/2F te vergroten.



Referentieniveaus voor de schooljaren 2016/2017, 2017/2018 en 2018/2019

Inspectie van het onderwijs

In september 2016 was er voor het laatst een kwaliteitsonderzoek door de Inspectie van het Onderwijs. De algehele conclusie was toen: *“Basisschool De VOS heeft haar kwaliteit op orde en de inspectie handhaaft het basisarrangement”*.

Begin 2020 is het bestuur 4 jaar na dato van het laatste onderzoek opnieuw onderzocht door de onderwijsinspectie aan de hand van het nieuwe onderzoekskader uit 2017. In 2019 is dit bezoek samen met het team, de RvT en MR voorbereid.

De Inspectie van het onderwijs stelt vast dat ook in 2020 het bestuur en de school voldoen aan de onderzochte wettelijke basiskwaliteit. De belangrijke conclusies van de Inspectie van het onderwijs uit het onderzoeksrapport zijn onderstaand opgenomen.

Wat gaat goed?

Het bestuur heeft goed zicht op de kwaliteit van het onderwijs op de school en stuurt gericht op verbetering daarvan. Dit doet het in goede samenwerking met de directie, het team, de ouders en de raad van toezicht. Het nieuwe schoolplan geeft de koers aan die de school wil volgen in de komende jaren, met behoud van wat al goed gaat. Deze koers wordt breed (uit)gedragen door alle betrokkenen in de school.

We zien op de school de eerste aanzetten terug van het gevoerde beleid, onder andere in de versterking van de doorgaande lijn in het leerstofaanbod. Het fijne schoolklimaat dat De VOS kenmerkt, mede dankzij een consequente pedagogische aanpak en een goede teamgeest, is duidelijk merkbaar op de school.

De heldere en open communicatie vanuit het bestuur en de korte lijnen binnen de organisatie worden door eenieder zeer gewaardeerd.

Verder is gebleken dat het bestuur nu en in de nabije toekomst kan voldoen aan zijn financiële verplichtingen om het onderwijs te verzorgen.

Wat kan beter?

Wij delen de opvatting van het bestuur dat de VOS gebaat is bij meer verbinding tussen de beide locaties en borging van de ingezette verbeteractiviteiten in de afgelopen jaren. Het nieuwe schoolplan en de veranderde organisatiestructuur bieden daarvoor duidelijke richting voor eenieder en goede sturingsmogelijkheden voor het bestuur en de directie. Er is veel draagvlak voor het nieuwe schoolplan, maar de veranderingen moeten nog wel wat verder gaan indalen in het team.

Verder is onderhoud en verbetering nodig op enkele onderdelen van de kwaliteit van het onderwijs op de school. Dit geldt vooral voor de zorgstructuur en het aanbod voor de meerbegaafde leerlingen. Wij denken dat bestuur, school en raad van toezicht gebaat zijn bij duidelijke(re) normen en streefdoelen die voor iedereen duidelijk maken wanneer de kwaliteit van het onderwijs aan de gestelde verwachtingen en ambities voldoet. Daarmee kan beter vastgesteld worden of alle energie die besteed wordt aan het behoud en de verbetering van de kwaliteit van De VOS ook echt het gewenste effect heeft.

Wat moet beter?

Onderstaande in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs (Rjo) voorgeschreven elementen uit de Continuïteitsparagraaf zijn aanwezig in het bestuursverslag 2018, maar de informatiewaarde ervan kan beter weergegeven worden:

- De meerjarenbegroting bestaande uit een balans en een raming van baten en lasten, die gebaseerd is op de standaardindeling en de vereiste posten omvat is aanwezig, met uitzondering van het eigen vermogen. Het eigen vermogen is niet uitgesplitst naar algemene reserve, bestemmingsreserve en overige reserve.

- De rapportage over aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem. Er is wel een beschrijving van het interne risicobeheersingssysteem, maar deze is erg summier. Het is meer een verhaal over de p&c cyclus. In deze rapportage moet het bestuur aangeven op welke wijze het interne risicobeheersingssysteem is ingericht en hoe dit in de praktijk functioneert. Daarbij geeft het bestuur aan welke resultaten zij met het systeem heeft bereikt en welke aanpassingen het eventueel doorvoert in de komende jaren.
- De intern toezichthouder legt in het bestuursverslag verantwoording af over de uitvoering van zijn taken en van de resultaten die dat handelen heeft opgeleverd. Ook geeft het toezichthoudend orgaan aan hoe zij het bestuur ondersteunt en/of adviseert over beleidsvraagstukken en financiële problematiek, wanneer dit aan de orde is. Deze informatie troffen wij niet aan in het bestuursverslag.

Een paar onderdelen van de continuïteitsparagraaf ontbreken in het bestuursverslag over 2018. Het betreft:

- De toelichting bij de posten van de meerjarenbegroting. In de RJO worden toelichtingen gevraagd bij belangrijke ontwikkelingen in de baten en/of lasten het huisvestingsbeleid en de financiering daarvan / overige voorgenomen investeringen en projecten / contractactiviteiten en derde geldstroom-activiteiten / verwachte mutaties in reserves en voorzieningen.
- Een overzicht van risico's en onzekerheden die het bestuur in kaart heeft gebracht en de beheersmaatregelen die het daarvoor treft.

Het bestuur heeft bovengenoemde punten verbeterd in voorliggend bestuursverslag over 2019.

Passend onderwijs

In 2019 heeft de stichting in totaal €97.000 ontvangen van het samenwerkingsverband PPO Leiden ten behoeve van Passend Onderwijs. In onderstaande tabel is opgenomen op welke wijze de middelen zijn besteed. Daarnaast heeft de stichting €1.500 LGF ontvangen. Deze leeninggebonden financiering is ingezet voor de ambulante begeleiding van een cluster 2 leerling.

Besteding ondersteuningsmiddelen Passend Onderwijs			
1.1.	Formatie		
1.1.1.	Ingezet voor formatie interne begeleiding		€ 32.000
1.1.2.	Ingezet voor andere taken of functies in de formatie		€ 40.000
	onderwijsassistent	0,5 fte	
	gedragsspecialist	0,1 fte	
	taal/leesspecialist	0,05 fte	
	rekenspecialist	0,05 fte	
1.2.	Arrangementen (maatwerkondersteuning)		
1.2.1.	Aan arrangementen uitgevoerd door derden (op factuur)		€ 20.000
1.3.	Overige uitgaven		
1.3.1.	Professionalisering Growth Mindset en Groepsdynamica		€ 5.000
		Totaal	€ 97.000

4.2 Personeel

Personele kengetallen

Samenstelling team

De samenstelling van het team van obs de VOS was in 2019 in cijfers vergelijkbaar met de samenstelling in 2018 (zie onderstaande tabel). Alle groepen waren bemand en er was voldoende formatie beschikbaar voor vervanging en ondersteuning.

Functiegroep		Situatie op 31-12-2018	Situatie op 31-12-2019
Leraren	Aantal Personen	29	28
	Bezetting (wtf)	21,12	20,09
Adjunct-directeuren	Aantal Personen	1	1
	Bezetting (wtf)	1,0	1,0
OOP ondersteunend/ facilitair personeel	Aantal Personen	1	1
	Bezetting (wtf)	0,80	0,80
Directeur-Bestuurder	Aantal Personen	1	1
	Bezetting (wtf)	0,69	0,9
OOP algemeen personeel	Aantal Personen	3	4
	Bezetting (wtf)	2,5	3,5
Vakleraren	Aantal Personen	1	1
	Bezetting (wtf)	0,76	0,76
	Totaal	36 personen 26,87 wtf	36 personen 27,05wtf

Toch hebben zich in 2019 een paar belangrijke personele mutaties voorgedaan:

- Per mei 2019 liep het contract van de interim locatieleider op de locatie Ter Lips af en is de locatieleider van de locatie Multatulilaan aangesteld als adjunct-directeur voor beide locaties. Daarnaast is per die datum een nieuwe directeur-bestuurder aangesteld. De zittende directeur-bestuurder heeft per 1 augustus 2019 afscheid genomen. In de overlappende maanden is het werk geleidelijk overgedragen.
- Rond de zomervakantie 2019 heeft een leerkracht de overstap gemaakt naar het speciaal onderwijs, is een leerkracht op een andere basisschool gaan werken en is een leerkracht met pensioen gegaan. Twee van de drie leerkrachten zijn vervangen door een extern geworven nieuwe leerkracht en een door een LIO-stagiaire van de VOS.
- Eind december 2019 heeft de intern-begeleider afscheid genomen van de VOS, omdat ze toe was aan een nieuwe uitdaging. Haar plek is tijdelijk ingevuld door twee interim ib-ers. Per 1 mei 2020 komt er een nieuwe extern geworven ib-er in dienst van de VOS. Een van de twee interim ib-ers blijft tot de zomervakantie 2020 verbonden aan de school zodat er een gedegen overdracht kan plaatsvinden.

- Een onderwijsassistent heeft er voor gekozen om per half december volledig binnen zijn andere werkring te gaan werken. Zijn plek is tijdelijk ingevuld door een uitzendkracht. Per 15 februari 2020 is er een nieuwe onderwijsassistent in dienst getreden bij de VOS.

Trends afgelopen 4 jaar

In de gemiddelde personele cijfers van de afgelopen 4 jaar zijn geen grote verschuivingen te zien. De verwachting is dat deze er ook in 2020 niet zijn. Het aantal mannen binnen het team blijft verhoudingsgewijs laag. Om die reden heeft bij de invulling van een vacature bij gelijke geschiktheid een man de voorkeur. Het bestuur heeft de ambitie om het team in 2024 voor minimaal 20% uit mannen te laten bestaan.

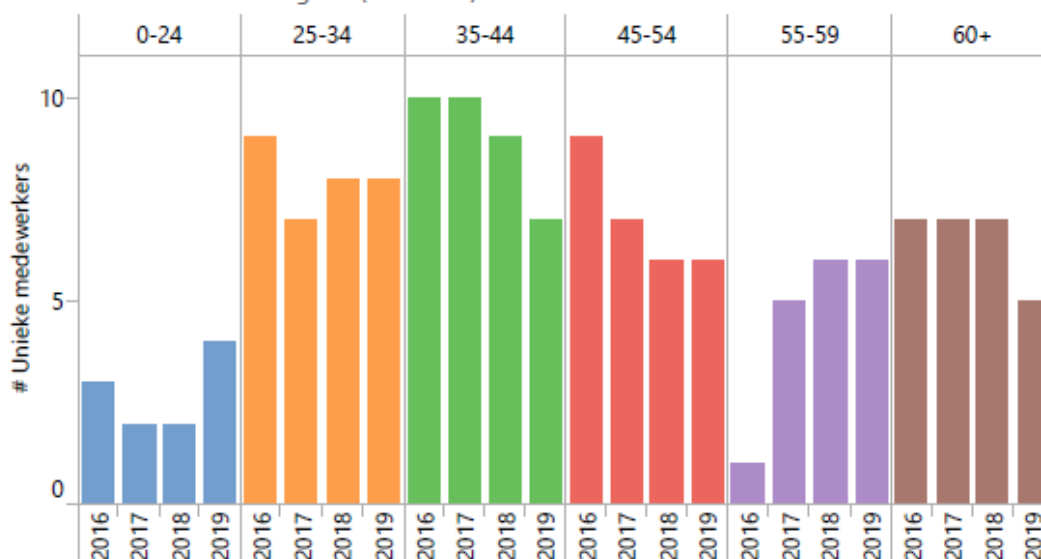
	2016	2017	2018	2019
# medewerkers (gem)	37,9	38,2	38,1	36,6
% man (fte)	19,1%	20,0%	19,4%	16,2%
FTE gemiddeld	28,7241	28,2894	27,9859	27,7314
Leerlingaantal	483	479	464	453
Managementratio	9,0%	9,1%	8,0%	7,0%
OOP ratio	8,5%	9,2%	11,2%	13,5%
OP ratio	82,6%	81,7%	80,8%	79,5%
parttime ratio (Jaar)	52,3%	56,4%	58,7%	52,3%

Leeftijdsopbouw

De gemiddelde leeftijd in 2019 was 44,06 jaar ten opzichte van 44,93 jaar in 2018. Het percentage 55+ is in 2019 met een kleine 4% gedaald naar 30,6% ten opzichte van 2018. De verwachting is dat de gemiddelde leeftijd en het percentage 55+ in 2020 nagenoeg gelijk is.

De verdeling van het aantal medewerkers over de verschillende leeftijdscohorten in 2019 is weergegeven in onderstaande tabel. Er is bij de VOS sprake van een gezonde evenredige verdeling.

aantal medewerkers in categorie (1 oktober)



Functiemix

Schaal functie..	2016	2017	2018	2019
L10	54,44%	51,23%	52,57%	53,61%
L11	45,56%	48,77%	47,43%	46,39%

Met de functiemix werd beoogd differentiatie in het onderwijs aan te brengen. Doel was om 54% van de leraren aan te stellen in schaal L10 (voorheen LA) en 46% in schaal L11 (voorheen LB). Op de VOS worden leraren met een specifieke taak aangesteld in schaal L11. Het gaat bijvoorbeeld om de taak van bouwcoördinator, intern begeleider en specialist. Hoewel de functiemix inmiddels is afgeschaft handhaaft de VOS nog steeds hetzelfde aanstellingsbeleid.

Ziekteverzuim

	Verzuimpercentage		
Jaar	2017	2018	2019
	2,3	2,6	2,0

Het ziekteverzuimpercentage is in 2019 t.o.v. 2018 afgenomen met 0,6%. Het verzuimpercentage ligt ruim onder het landelijke verzuimpercentage in het basisonderwijs van 5,9%.

In 2019 was de meldingsfrequentie 1. Dit is nagenoeg gelijk aan het landelijk gemiddelde van 1,1.

In totaal waren er in 2019 39 ziektemeldingen van 21 verschillende medewerkers. In 38 van de 39 gevallen was er sprake van een kortdurende ziekteperiode. Een medewerker die in 2019 is ziekgemeld is tot op heden nog niet 100% hersteld gemeld.

Personeelsbeleid en medewerkerstevredenheid

Uit onderzoek van DUO onder medewerkers in het PO in de schooljaar 2017-2018 en 2018-2019 blijkt dat medewerkers in het PO over veel thema's positiever zijn dan 'de rest van werkend Nederland'. Met name de thema's *sfeer* en *samenwerking* scoren hoog. Over de thema's *werkdruk* en *arbeidsvoorwaarden* echter zijn medewerkers in het PO beduidend minder tevreden dan 'de rest van werkend Nederland'.

Wanneer we wat nader naar deze twee thema's kijken dan valt op dat hoewel men ontevreden is over beide thema's er geen prioriteit wordt gegeven aan het thema *arbeidsvoorwaarden* als het gaat om het benoemen van verbeterpunten. Medewerkers in het PO steken hun tijd liever in:

- Het verlagen van de werkdruk
- Het verder verbeteren van de professionele cultuur

Stichting VOS vormt hierop geen uitzondering blijkt uit in 2019 tijdens teambijeenkomsten verzamelde gegevens.

Verlagen van de werkdruk

Medewerkers in het PO zijn met name kritisch over de invloed van personeelsswisselingen op hun werkdruk en de tijd die ze hebben om leerlingen die extra zorg nodig hebben te begeleiden. Met name het 2^e punt speelt ook bij de VOS. Om die reden is er in overleg met de PMR voor gekozen om in 2019 een fulltime onderwijsassistent te bekostigen vanuit de werkdrukmiddelen. Het team is er een voorstander van om dit beleid voort te zetten in 2020.

Naast bovenstaande financiële beleidskeuze wordt de ondersteuning ook versterkt door deze vanaf het schooljaar 2020-2021 anders te gaan organiseren. De bouwcoördinator speelt hierbij een cruciale rol. Zij moeten in overleg met het MT en met de medewerkers van hun eigen bouw ervoor zorgen dat de beschikbare ondersteunings- en vervangingsuren zo efficiënt en effectief mogelijk worden ingezet voor zowel leerlingen als medewerkers. Door deze manier van organiseren dicht bij de werkvloer in tegenstelling tot een centrale

organisatie vanuit de directie ontstaat er (naar verwachting) meer autonomie en flexibiliteit, wordt ondersteuning gericht ingezet en beschikbare expertise binnen de bouw beter benut. Met als eindresultaat een grotere tevredenheid en minder werkdruk.

Uit de inventarisatie op teamniveau kwam naast het voorgaande ook naar voren dat er werkdruk wordt ervaren vanwege weinig flexibiliteit om het eigen werk te organiseren. Om die reden is er in overleg met de PMR en het team voor gekozen om de werkdrukmiddelen in 2019 ook te besteden aan het realiseren van onderstaande 2 doelstellingen:

1. Tijd en plaats onafhankelijk werken

Eind 2019 is er voor alle medewerkers een laptop aangeschaft vanuit de werkdrukmiddelen. Hierdoor kan eenieder tijd en plaats onafhankelijk werken waardoor er meer flexibiliteit ontstaat bij de indeling van het eigen werk.

2. Inzet externen zodat er meer tijd is voor de groepsadministratie en collegiaal overleg

In 2019 is er vanuit de werkdrukmiddelen een muziekdocent ingehuurd voor muzieklessen in de groepen 1 t/m 8. Tijdens de muzieklessen neemt de muziekdocent de groep over en heeft de groepsleerkracht tijd voor andere werkzaamheden.

Verbeteren van de professionele cultuur

Binnen het onderzoek van DUO worden zes dimensies van professionaliteit onderscheiden:

1. Een duidelijke visie van de directie met draagvlak onder de medewerkers
2. Professionele besluitvorming
3. Aandacht voor persoonlijke ontwikkeling
4. Open cultuur met ruimte voor feedback
5. De leerling staat centraal
6. Eigenaarschap medewerkers

Ad 1. Duidelijke visie

In 2019 is er door de directeur-bestuurder in overleg met het team een koers uitgezet resulterend in het schoolplan 2020-2024. Het is de verantwoordelijkheid van de directeur-bestuurder om samen met de adjunct-directeur, de bouwcoördinatoren, de intern-begeleider, de specialisten en alle anderen binnen het team de komende jaren de uitgezette koers vast te houden en de gestelde doelen te behalen.

Ad 2. Professionele besluitvorming

In september 2019 is een voorzichtige start gemaakt met vergroten van de rol van de bouwcoördinatoren. Met ingang van het schooljaar 2020-2021 wordt deze lijn doorgezet. Ze maken vanaf dat moment vast deel uit van het MT en verkleinen daarmee de afstand tussen de directie en de rest van het team. Op die manier kunnen in het MT de voor- en nadelen van belangrijke besluiten tegen elkaar worden afgewogen waardoor de directie sneller een weloverwogen besluit kan nemen.

Ad 3. Aandacht voor persoonlijke ontwikkeling

Het is belangrijk dat je je als professional in het onderwijs blijft ontwikkelen zodat je werk van een kwalitatief hoog niveau blijft. Dat is voor jezelf belangrijk, maar zeer zeker ook voor de kinderen. Ieder kind verdient immers het best mogelijke onderwijs. Op de VOS hebben we in 2019 gewerkt aan persoonlijke ontwikkeling door scholing op teamniveau, maar ook door coaching of training op individueel niveau. Zo heeft een groot deel van het team bijvoorbeeld de training Growth Mindset gevolgd en kregen alle startende leerkrachten een persoonlijke coach. In totaal is circa 1,5% van het totaal aan personeelslasten in 2019 opgegaan aan scholing. Voor 2020 is rekening gehouden met eenzelfde percentage.

Ad 4. Open cultuur met ruimte voor feedback

Binnen het team was in 2019 zeker ruimte voor het geven van feedback, maar dit gebeurt nog niet structureel. In de komende 4 jaar gaan we als team aan de slag met formatieve feedback. Formatieve feedback geeft je inzicht in je sterke en zwakke punten en helpt je het eigen leerproces te verbeteren. Formatieve feedback is ontwikkelingsgericht in tegenstelling tot summatieve feedback waarbij een oordeel/cijfer wordt gegeven.

Ad 5. De leerling staat centraal

Bij de VOS staat de leerling centraal, dat is waar het om draait. Onze doelstelling is om iedere leerling in 8 jaar tijd zover mogelijk te brengen in zijn of haar ontwikkeling. Hierbij is het van belang om kritisch te kijken naar het resultaat van ons handelen. Niet alleen op het niveau van de individuele leerling, maar ook op het niveau van de groep en de school. In 2019 beperkte de analyse van behaalde toetsresultaten zich nog tot de individuele leerling en de groep en vond bespreking in kleine groep plaats. In 2020 breiden we de analyses uit naar schoolniveau en gaan we ook de analyses van de verschillende groepen op teamniveau bespreken. Op die manier werken we gericht aan het verbeteren van ons handelen.

Ad 6. Eigenaarschap

Alle medewerkers van onze school willen graag hun verantwoordelijkheid nemen, maar in 2019 was het nog niet voor alle rollen binnen de school helder waar die verantwoordelijkheid begint en eindigt. Wat mag je bijvoorbeeld van een specialist verwachten en waar kan je een bouwcoördinator op aanspreken? Om die reden is in 2019 een start gemaakt om in afstemming met de medewerkers met een specifieke rol de taken en verantwoordelijkheden van die specifieke rol vast te leggen. In 2020 wordt dit afgerond.

Taakbeleid

In 2019 is door de directeur-bestuurder een concept werkverdelingsplan opgesteld, dat vervolgens ter instemming is voorgelegd aan de PMR. Bij de werkverdeling was het uitgangspunt dat een voltijdsmedewerker 1659 uur kan worden ingezet. De 40-urige werkweek is sinds het schooljaar 2019-2020 geen factor meer in de werkverdeling, maar wordt alleen nog maar gebruikt voor de vaststelling van de werktijdfactor, het salaris en verlof. Na vaststelling van het werkverdelingsplan zijn de persoonlijke normjaartaken opgesteld. Tot op heden is de uren toebedeling slechts gekoppeld aan het wel dan niet hebben van een bepaalde rol of taak ongeacht het verwachte resultaat. Met ingang van het schooljaar '20-'21 'wordt ook het verwachte resultaat meegenomen bij het bepalen van het toe te bedelen aantal uur..

Behouden en aantrekken van personeel

Gezien de krapte op de onderwijs-arbeidsmarkt is het van belang om expliciet aandacht te besteden aan het behouden en aantrekken van personeel. Een goed kwalitatief personeelsbestand vergroot de arbeidsvreugde binnen de organisatie en laat het gevoel van werkdruk afnemen. In 2019 had de VOS nog meer dan voldoende medewerkers om alle groepen te bemensen en extra ondersteuning te realiseren, maar om dit ook in de toekomst te kunnen garanderen is het van belang om nu te handelen.

Behouden van personeel

Goed werkgeverschap is essentieel wanneer je medewerkers wilt behouden. Op de VOS wordt goed werkgeverschap vorm gegeven door tegemoet te komen aan de drie basisbehoeften van ieder mens: relatie, competentie en autonomie. Door te investeren in deze basisbehoeften ontstaat intrinsieke motivatie en dit is een belangrijk - zo niet het belangrijkste - basiselement van ontwikkeling en werkplezier.

Aantrekken van personeel

Stichting de VOS heeft ten aanzien van het aantrekken van kwalitatief goed personeel 2 belangrijke pijlers:

1. Stagiaires OP en OOP
Al vele jaren zijn er bij ons op school stagiaires OP en OOP werkzaam en met veel succes. Meer dan de helft van het huidige personeelsbestand is ooit als stagiaire op obs de VOS begonnen. De komende jaren wordt deze lijn voortgezet.
2. Mond-tot-mondreclame
Positieve mond-tot-mondreclame is in een krappe arbeidsmarkt de beste manier om je te onderscheiden van andere scholen en personeel te werven. Op een advertentie op een vacaturesite komen nauwelijks nog reacties terwijl het delen van je vacature door eigen medewerkers op sociale media vaak nog wel succesvol is. Met circa 35 medewerkers en 900 ouders heeft de school een groot bereik, maar het is van belang om in de komende jaren dit bereik op een gerichtere manier in te gaan zetten ten behoeve van de werving van personeel.

4.3 Huisvesting en duurzaamheid

Goed onderwijs heeft een relatie met de kwaliteit van de onderwijshuisvesting. Een goed gebouw is geen garantie voor goed onderwijs, maar een slecht gebouw kan goed onderwijs wel moeilijk maken.

Huisvesting

Rol gemeente en schoolbestuur

De gemeente heeft een wettelijke plicht om zorg te dragen voor de onderwijshuisvesting voor het primair onderwijs. Om de gewenste kwaliteit van de onderwijshuisvesting te realiseren heeft de gemeente Voorschoten in samenspraak met de schoolbesturen een concept integraal huisvestingsplan (IHP) 2020-2035 opgesteld. Hiermee kan de gemeente de investeringen voor de onderwijshuisvesting voor het primair onderwijs voor meerdere jaren bepalen en borgen dat er voldoende ruimte op scholen beschikbaar is om elk kind een plek op een school aan te bieden. In 2020 is dit plan door de raad vastgesteld.

De gemeente Voorschoten is momenteel eigenaar van beide gebouwen van Stichting VOS, maar ze wil deze graag overdragen aan de stichting. Om te kunnen vaststellen of en op welke wijze overdracht kan plaatsvinden wordt in 2020 door de gemeente en de stichting gezamenlijk een overdrachtsonderzoek uitgevoerd. Welke knelpunten liggen er, hoe kunnen die worden opgelost en wie is daar (financieel) verantwoordelijk voor?

Situatie 2019 m.b.t. het schoolgebouw aan de Ter Lips

- Stichting VOS huurt deel van het gebouw (9 lokalen en een speelzaal), andere deel wordt verhuurd aan BSO/KDV.
- De met de gemeente afgesproken huurprijs is inclusief schoonmaak, gas, water en elektra.
- De gemeente is verantwoordelijk voor het buiten onderhoud, Stichting VOS voor het onderhoud van het gehuurde deel binnen voor zover het geen grote bouwtechnische ingrepen betreft.
- De gemeente is verantwoordelijk voor de ondergrond/bestrating van de speelplaats, Stichting VOS voor de speeltoestellen op het eigen deel van de speelplaats. Er is ook een deel voor de BSO/ KDV.
- Knelpunten bij de overdracht van het gebouw zijn onder meer:
 - Doordat de buitenkant van het gebouw met hout is bedekt is het pand erg onderhoudsgevoelig.
 - De functionele scheiding van het gebouw met de er naast gelegen BSO/KDV. Zo maakt de BSO/KDV bijvoorbeeld gebruik van het toilet van de school.

Situatie 2019 m.b.t. het schoolgebouw aan de Multatulilaan

- Stichting VOS gebruikt een deel van het gebouw (10 lokalen en een speelzaal), de inpandige gymzaal is in beheer van Sportfondsen.
- Gas, elektriciteit, water en het binnen en buiten onderhoud (incl. speelplaats) zijn voor rekening van Stichting VOS. Met Sportfondsen zijn afspraken gemaakt over onderling verrekenen van gas, water en elektra, want Sportfondsen zit niet op een aparte meter. Er wordt niet apart nog huur betaald.
- Een deel van het buitenonderhoud is voor kosten van Sportfondsen (zijkant en deel achterkant).
- Knelpunt bij de overdracht van het gebouw is onder meer:
 - De functionele scheiding van het gebouw met de inpandige gymzaal beheerd door Sportfondsen. Zo is er bijvoorbeeld voor de gymzaal geen aparte ingang, brandmeldsysteem en energiemeter.

Duurzaamheid

Er zijn en worden van overheidswege steeds meer eisen en richtlijnen ontwikkeld voor de duurzaamheid van schoolgebouwen. Zo is op 1 juli 2019 is de Informatieplicht Energiebesparing (Activiteitenbesluit) in werking getreden. Dit is een wetswijziging die een groot deel van de scholen verplicht hun energieverbruik te melden en daarbij aan te geven welke energiebesparende maatregelen zijn doorgevoerd. Ook de VOS valt onder de wet- en regelgeving van het Activiteitenbesluit als organisatie met een jaarlijks energieverbruik van meer dan 50.000 kWh stroom of meer dan 25.000 m³ aardgas. Dit houdt in dat we verplicht zijn alle energiebesparende maatregelen te nemen die zich binnen 5 jaar terugverdienen. Dit hebben we voor 1 juli 2019 aangetoond en gerapporteerd via het online portaal van RVO aan de hand van de erkende maatregelenlijst (EML).

Onderstaand een overzicht van de te nemen maatregelen naar aanleiding van de EML. De per direct te nemen acties zijn opgepakt in 2019 en de in het meerjarenonderhoudsplan (MOP) op te nemen acties zijn besproken met Onderwijsbureau Hollands Midden (OHM) die voor de VOS het MOP opstelt.

Per direct te nemen acties:

- GE1 – Geïnstalleerd vermogen basisverlichting beperken: Project opstarten, overstap naar ledverlichting.
- GE4- Geïnstalleerd vermogen buitenverlichting beperken: Project opstarten overstap naar ledverlichting.

Opnemen in MOP:

- GE2– Geïnstalleerd vermogen accentverlichting beperken: Advies bij vervanging van armaturen voor accentverlichting overgaan naar led (opnemen in MOP).
- GE3- Onnodig branden buitenverlichting voorkomen: Bij vervanging armatuur bewegingssensoren toepassen. (Opnemen in MOP)
- GE6 - Geïnstalleerd vermogen basisverlichting beperken: Bij vervanging armaturen led toepassen. (Opnemen in MOP)
- GE7 - Geïnstalleerd vermogen vluchtwegaanduiding beperken: Bij vervanging armaturen led toepassen. (Opnemen in MOP)
- FI-1 – motoren met een hoog rendement (IE4-motoren of beter) toepassen: Bij vervanging van motoren altijd motor met rendementsklasse IE4 of beter toepassen. (Opnemen in MOP)

4.4 Privacy en AVG

In 2019 heeft Stichting VOS via Onderwijsbureau Hollands Midden een functionaris gegevensbescherming ingehuurd. Er is bij deze functionaris in 2019 een beveiligingsincident gemeld. De functionaris heeft naar aanleiding van de melding contact gehad met de betrokkenen en op basis van de verworven informatie besloten dat het voldoende was om het incident op te nemen in de eigen registratie. Een melding bij de Autoriteit Persoonsgegevens was gezien de aard van het incident niet nodig.

5. Financien

5.1 Verkorte resultatenrekening 2019

			Realisatie	Begroot		Realisatie
Verkorte resultatenrekening (x € 1.000)			2019	2019		2018
Ministerie OCW			2.568	2.469		2.430
Overige overheidsbijdragen			16	10		17
Overige baten			33	20		78
Totaal baten			2.617	2.499		2.525
Personele lasten			1.957	2.087		2.041
Afschrijvingen			51	49		57
Huisvestingslasten			181	182		177
Overige instellingslasten			253	234		232
Doorbetalingen aan schoolbesturen			0	0		0
Totaal lasten			2.442	2.552		2.507
Saldo baten en lasten			175	-53		18
Financiële baten			0	3		1
Exploitatieresultaat			175	-50		19
			Realisatie	Begroot		Realisatie
Kengetallen (baten en lasten)			2019	2019		2018
Personele lasten in % van totale lasten			80,1%	81,8%		81,4%
Verhouding rijksbijdrage / totale baten			98,1%	98,8%		96,2%
Resultaat in % van totale baten			6,7%	-2,0%		0,8%
Mutaties	Expl 2019		In % van	Expl 2019		In % van
Baten en lasten 2019	Bgr 2019		bgr 2019	Expl 2018		expl 2018
Ministerie OCW	99	(v)	4%	138	(v)	6%
Overige overheidsbijdragen	6	(v)	60%	-1	(n)	-6%
Overige baten	13	(v)	65%	-45	(n)	-58%
Totaal baten	118	(v)	5%	92	(v)	4%
Personele lasten	-130	(v)	-6%	-84	(v)	-4%
Afschrijvingen	2	(n)	4%	-6	(v)	-11%
Huisvestingslasten	-1	(v)	-1%	4	(n)	2%
Overige instellingslasten	19	(n)	8%	21	(n)	9%
Doorbetalingen aan schoolbesturen	0		0%	0		0%
Totaal lasten	-110	(v)	-4%	-65	(v)	-3%
Financiële baten	-3	(n)	6%	-1	(n)	-6%
Exploitatieresultaat	225	(v)		156	(v)	

De financiële positie van de Stichting en de ontwikkelingen in 2019 ten opzichte van het boekjaar 2018 treft u aan in voorgaand overzicht.. De opgenomen gegevens zijn ontleend aan de jaarrekening 2019.

Het positieve exploitatieresultaat van 2019 is € 175.000. In de begroting van 2019 was uitgegaan van een negatief resultaat van € 50.000. Het verschil tussen het gerealiseerde en begrote resultaat wordt veroorzaakt door de volgende factoren:

1. De baten zijn €118.000 hoger uitgevallen dan begroot.

De **rijksbijdragen** vielen € 99.000 hoger uit dan verwacht. Het betreft hier o.a. een drietal nabetalingen op de beschikking 18/19. De hoogte van deze nabetalingen waren niet bekend ten tijde van opstellen van de begroting:

- Nabetaling op lumpsum €26.783
- Nabetaling personeel en arbeidsmarkt €5.386
- Nabetaling prestatiebox €1.040

Daarnaast zijn de bedragen ontvangen van het samenwerkingsverband bijna €10.000 hoger uitgevallen dan verwacht. Tot slot heeft de stichting in december 2019 een extra bijzondere bekostiging in het kader van het convenant aanpak lerarentekort ontvangen van €38.700.

Overige rijks- en overheidsbijdragen vielen € 6.000 hoger uit dan begroot vanwege een hogere subsidie voor de vakleerkracht bewegingsonderwijs dan verwacht.

Overige baten vielen €13.000 hoger uit dan begroot. Hieronder valt de ontvangen bonus van het Vervangingsfonds van totaal ruim € 15.000.

2. De lasten zijn in totaal €110.000 lager uitgevallen dan begroot.

De **personeelskosten** vielen €130.000 lager uit dan begroot o.a. door:

- Het feit dat 2 teamleden in de begroting waren opgenomen als leerkracht terwijl het onderwijsassistenten betreft;
- er €35.000 minder is besteed dan begroot voor de inhuur van personeel, omdat het contract met interim locatieleider minder lang heeft gelopen dan vooraf verwacht;
- er €60.000 was gereserveerd voor ziektevervanging (eigen risicodragerschap) waarvan slechts €3000 is gebruikt, omdat er voor is gekozen om een langdurig zieke leerkracht niet te vervangen

Aan **overige lasten** is circa € 20.000 meer uitgegeven. Het betreft hier een overschrijding van de post inventaris, apparatuur en leermiddelen.

Een groot deel van de in 2019 ontvangen nabetalingen en convenantsgelden zijn bedoeld voor de bekostiging van de in de CAO afgesproken eenmalige uitkering in februari 2020. Aangezien de gelden reeds in 2019 zijn ontvangen, maar pas in 2020 worden uitgegeven is het benodigde bedrag voor de eenmalige uitkering, te weten €59.796, in 2019 opgenomen als bestemmingsreserve.

De beschikbare middelen zijn in 2019 door Stichting VOS doelmatig zijn besteed. De overheidsbekostiging is zo besteed dat deze adequaat ten goede kwam aan de eigen ambities rond effectief onderwijs en de ontwikkeling van alle leerlingen.

Prestatiebox

Schoolbesturen ontvangen in de lumpsumbekostiging ook een bedrag voor de zogenoemde prestatiebox. Deze bekostiging is bedoeld voor:

1. talentontwikkeling door uitdagend onderwijs
2. een brede aanpak voor duurzame onderwijsverbetering

3. professionele scholen
4. doorgaande ontwikkelijnen

Stichting VOS heeft in 2019 in totaal een bedrag van €89.988,- ontvangen voor de zogenoemde prestatiebox. Deze gelden zijn in 2019 ingezet ten behoeve van bovenstaande actielijnen onder meer door te investeren in ICT, kwaliteitszorg, culturele activiteiten en passend onderwijs voor ieder leerling door middel van de inzet van onderwijsassistenten binnen en buiten de groep. Deze lijn wordt de komende jaren doorgezet (zie hoofdstuk 4 en het schoolplan 2020-2024)

5.2 Verkorte balans 2019

Op de volgende pagina is een verkorte balans 2019 opgenomen hieruit blijkt dat de financiële positie van de stichting in 2019 verder is verbeterd. Duidelijk is dat Stichting VOS financieel gezond is en zowel op de korte als langere termijn aan haar financiële verplichtingen kan voldoen. De in de tabel opgenomen kengetallen voldoen in alle gevallen ruimschoots aan de door de inspectie gestelde signaleringswaarden.

Om de algemene reserve niet verder te laten oplopen zal er de komende jaren risicovoller worden begroot (zie paragraaf 6.1 en het schoolplan 2020-2024). De in de balans opgenomen cijfers worden nader toegelicht op pagina 42 onder het kopje *Toelichting verkorte meerjarige balans*

Solvabiliteit 2, ((eigen vermogen + voorzieningen)/totale passiva)	< 0,3
Liquideiteit (current ratio), (vlottende activa/kort vreemd vermogen)	< 0,75
Huisvestingsratio ((huisvestingslasten + afschrijvingen gebouwen en terreinen)/totale lasten)	> 0,10

Signaleringswaarden Inspectie van het Onderwijs

	Balans	Balans
Verkorte balans (x € 1.000)	31-12-2019	31-12-2018
Activa		
Materiële vaste activa	308	257
Financiële vaste activa	31	31
Vorderingen	157	165
Liquide middelen	1.516	1.358
Totaal	2.012	1.811
Passiva		
Eigen vermogen	1.471	1.295
Voorzieningen	321	288
Schulden lang	0	0
Schulden kort	220	228
Totaal	2.012	1.811

Mutaties	Toename (t)	31-12-2019
	afname (a)	31-12-2018
Materiële vaste activa	(t)	51
Financiële vaste activa	(t)	0
Vorderingen	(a)	-8
Liquide middelen	(t)	158
Totaal	(t)	201
Eigen vermogen	(t)	176
Voorzieningen	(t)	33
Schulden lang	(t)	0
Schulden kort	(a)	-8
Totaal	(t)	201
Kengetallen	2019	2018
Liquideiteitsratio	7,60	6,68
Solvabiliteitsratio (excl. voorzieningen)	73%	72%
Solvabiliteitsratio (incl. voorzieningen)	89%	87%
Huisvestingsratio	7,6%	7,2%

5.3 Treasury

Stichting VOS beheert de beschikbare overheidsmiddelen op zodanige wijze dat zowel de liquiditeit als de solvabiliteit voldoende zijn gewaarborgd. Het treasurybeleid maakt onderdeel uit van het financiële beleid en vindt plaats binnen de kaders van de wettelijke regelingen. Hiertoe is een treasurystatuut opgesteld.

5.4 Allocatie van middelen

Stichting VOS is een eenpitter met 2 locaties. Beide locaties hebben hetzelfde brinnummer en worden aangestuurd door dezelfde directeur-bestuurder. Naast de directeur-bestuurder zijn er geen andere medewerkers in dienst van Stichting VOS. Alle beschikbare middelen worden ingezet ten behoeve van de school. De allocatie van middelen speelt derhalve geen rol binnen Stichting VOS.

5.5 Onderwijsachterstandsmiddelen

Gezien de huidige leerlingpopulatie heeft Stichting VOS in 2019 geen onderwijsachterstandsmiddelen ontvangen.

6. Toekomst en continuïteit

6.1 Gegevensset (A)

A1. Gegevens personele bezetting en leerlingen

Leerlingenaantallen

Teneinde inzicht te krijgen in de ontwikkeling van de leerlingenaantallen heeft de gemeente Voorschoten in november 2019 ten behoeve van het integraal huisvestingsplan (IHP) Postmus Advies gevraagd prognoses op te stellen voor alle basisscholen in Voorschoten. De prognoses zijn gebaseerd op de telgegevens tot en met 1 oktober 2019 en opgesteld voor de korte en lange termijn.

De tabel op de volgende pagina geeft een beeld van de ontwikkeling van het leerlingenaantal op onze school afgezet tegen de prognoses van Postmus Advies. Het weergegeven leerlingenaantal per jaar betreft het aantal leerlingen op de teldatum 1 oktober van het betreffende jaar.

De leerlingenprognoses van Postmus Advies voor het basisonderwijs geven aan dat het aantal leerlingen voor Voorschoten als geheel tot aan 2035 daalt met een kleine 3%. Onze locatie aan de Ter Lips wijkt hier met een daling van 4,5% negatief van af terwijl onze locatie aan de Multatulilaan juist een positiever beeld laat zien met een groei van 4%. Voor de school als geheel laten de prognoses een redelijk stabiel beeld zien over de jaren met kleine fluctuaties die naar verwachting goed opgevangen kunnen worden binnen de lopende financiële en personele begrotingen.

Jaar	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2029	2034
Totaal 4 t/m 7 jarigen	220	217							
Aantal lln Multatulilaan	235	229							
Aantal lln Ter Lips	218	214							
Aantal lln obs de VOS	453	443							
Toe-/afname lln aantal	-11	-10							
Prognose Multatulilaan			227	229	233	241	240	237	238
Prognose Ter lips			212	206	205	206	206	202	204
Prognose obs de VOS			439	435	438	447	446	439	442
Toe-/afname lln aantal			-4	-4	+3	+9	-1	-7	+3

De in de meerjarenbegroting gehanteerde leerlingenaantallen (zie onderstaand) wijken iets af van bovenstaande prognoses, omdat ten tijde van het opstellen van de meerjarenbegroting in oktober 2019 de prognoses nog niet beschikbaar waren. Dit zal bij het opstellen van de (meerjaren)begroting in oktober 2020 worden gecorrigeerd. Een eerdere aanpassing wordt gezien de minieme verschillen in de jaren tot 2023 niet nodig geacht.

Ontwikkelingen leerlingenaantal conform meerjarenbegroting	Realisatie	Realisatie	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Leerlingen per teldatum 1 oktober	453	443	440	437	437	437

Personele bezetting

In 2019 was er een basisformatie van ruim 27 fte. Voor 2020 zijn we in de begroting uitgegaan van een iets hogere basisformatie van ruim 28 fte (zie tabel volgende pagina). De beleidskeuze om de formatie uit te breiden heeft een driedelig doel:

1. Verlichting van de werkdruk door de inzet van voldoende onderwijs(ondersteunend) personeel.
2. Vasthouden van kwalitatief sterke LIO-stagiaires met het oog op de huidige en toekomstige personeelstekorten in combinatie met natuurlijke uitstroom binnen het team.
3. Inrichten van de nieuwe managementstructuur waarbij de bouwcoördinatoren voor meer uren zijn vrijgesteld van lesgevende taken.

Voor de jaren 2021 t/m 2022 is het uitgangspunt de basisformatie gelijk te houden. De basisformatie ligt door natuurlijk verloop in 2023 lager. Afhankelijk van het gegeven of het leerlingaantal zich conform de prognoses ontwikkeld zal te zijner tijd worden gezien of de ontstane vacatureruimte wel dan niet kan worden opgevuld.

	Realisatie	Realisatie	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
Ontwikkelingen gemiddelde personele bezetting in fte	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Directie en management	2,3	2,0	1,9	2,0	2,0	2,0
Onderwijzend personeel	22,9	22,1	23,7	23,7	23,6	23,2
Onderwijsondersteunend personeel	3,1	3,7	2,6	2,6	2,6	2,6
Totaal personele bezetting	28,3	27,8	28,3	28,3	28,2	27,8
<i>In personen</i>	36	36	36	36	36	35

A2. Meerjarenbegroting

In de tabel op de volgende pagina is de realisatie van de jaren 2018 en 2019 opgenomen en de begroting voor de jaren 2020 t/m 2023.

De begroting voor het kalenderjaar 2020 inclus de vooruitblik naar de komende jaren is gebaseerd op de kernwaarde dat we als Stichting VOS zorgvuldig en integer omgaan met het (menselijk) kapitaal van de organisatie. Dit betekent concreet dat we de financiële beleidslijn volgen om op de 0-lijn of negatief te begroten als de reeds opgebouwde reserves afdoende zijn om een gezond weerstandvermogen van Stichting VOS te kunnen garanderen.

De begin november 2019 door het Rijk toegezegde extra investering in het funderend onderwijs van €460 miljoen evenals de per 1 januari doorgevoerde loonstijging in het primair onderwijs zijn niet meegenomen in meerjarenbegroting aangezien er ten tijde van het opstellen van de begroting hierover nog geen informatie beschikbaar was. Mocht in 2020 uit de exploitatieoverzichten blijken dat we opnieuw afstevenden op een zeer positief eindresultaat dan zal Stichting VOS conform voornoemde financiële beleidslijn de lasten in 2020 op gelijke voet laten stijgen zodanig dat de extra toegekende middelen (voor zover nog niet besteed) direct ten goede komen aan de leerlingen en medewerkers en de reserves niet verder toenemen. Keuzes voor extra investeringen worden gemaakt op basis van het schoolplan 2020-2024.

	Realisatie	Realisatie	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
Resultatenrekening (x € 1.000)	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Baten						
Ministerie OCW	2.430	2.568	2.541	2.511	2.504	2.496
Overige overheidsbijdragen	17	16	10	10	10	10
Overige baten	78	33	26	26	26	26
	2.525	2.617	2.577	2.547	2.540	2.532
Lasten						
Personele lasten	2.041	1.957	2.105	2.119	2.114	2.096
Afschrijvingen	57	51	67	74	74	70
Huisvestingslasten	177	181	182	183	184	184
Overige instellingslasten	232	253	245	230	230	230
Doorbetalingen aan schoolbesturen	0	0	0	0	0	0
	2.507	2.442	2.599	2.606	2.602	2.580
Saldo baten en lasten	19	175	-22	-59	-62	-48
Financiële baten	1	0	2	2	2	2
Financiële lasten	0	0	0	0	0	0
Exploitatieresultaat	19	175	-20	-57	-60	-46
Resultaatbestemming						
Algemene reserve	19	113	-20	-57	-60	-46
Bestemmingsreserves publiek		60				
Bestemmingsreserves privaat		2				
	19	175	-20	-57	-60	-46

Meerjarige staat van baten en lasten

De begroting voor 2020 is opgesteld aan de hand van de gerealiseerde kosten en opbrengsten in 2019 en het door het bestuur van De VOS voorgenomen beleid zoals opgenomen in het schoolplan 2020-2024. De begroting sluit in 2020 met een negatief resultaat van €19.812.- De reden hiervan wordt hieronder nader toegelicht.

Toelichting baten

Rijksbijdragen

De rijksbijdragen voor 2020 worden toegekend op grond van het aantal leerlingen op de teldatum 1 oktober 2019. Voor de jaren 2021, 2022 en 2023 is de verwachting dat het leerlingenaantal op de VOS licht zal dalen in overeenstemming met de voorspelde daling Voorschoten breed (zie A1. *Gegevens personele bezetting en leerlingen*). Hiermee is in de meerjarenbegroting rekening gehouden. De daling van het leerlingenaantal veroorzaakt een vermindering van de rijksbijdragen.

Overige overheidsbijdragen

Het onder *Overige overheidsbijdragen* opgenomen bedrag komt van de gemeente Voorschoten. Het betreft een subsidie voor tegemoetkoming in de personeelskosten van de vakleerkracht lichamelijke oefening.

Overige baten

Het bedrag bij overige baten is opgebouwd uit de volgende posten:

- ouderbijdragen;
- verhuur/medegebruik lokalen;
- overige (onvoorziene) baten.

Toelichting lasten

Personeelslasten

De in de begroting opgenomen post voor personeelslasten is opgebouwd uit loonkosten (circa 94%), inhuur personeel niet in loondienst (circa 1%) en scholingskosten (circa 5% in 2020). In 2019 was de basisformatie gemiddeld 27,8 fte. Vanaf 2020 gaan we uit van een iets hogere basisformatie van ruim 28 fte. De beleidskeuze om de formatie uit te breiden wordt toegelicht op pagina 37 onder het kopje *Personele bezetting*.

			2020	2021	2022	2023
Basisformatie	Directie	Gem. WTF	1,9333	2,0000	2,0000	2,0000
		Loonkosten	€ 185.395	€ 192.488	€ 192.488	€ 192.488
	Onderwijsondersteunend personeel	Gem. WTF	1,8000	1,8000	1,8000	1,8000
		Loonkosten	€ 82.562	€ 83.694	€ 84.815	€ 86.004
	Onderwijzend personeel	Gem. WTF	21,7349	21,7349	21,5993	21,1923
		Loonkosten	€ 1.513.390	€ 1.534.415	€ 1.543.167	€ 1.528.980
	Subtotaal	Gem. WTF	25,4682	25,5349	25,3993	24,9923
		Loonkosten	€ 1.781.347	€ 1.810.597	€ 1.820.471	€ 1.807.472
Vacatures	Onderwijsondersteunend personeel	Gem. WTF	0,8000	0,8000	0,8000	0,8000
		Loonkosten	€ 31.920	€ 32.863	€ 33.788	€ 34.693
	Onderwijzend personeel	Gem. WTF	2,0000	2,0000	2,0000	2,0000
		Loonkosten	€ 117.093	€ 121.022	€ 125.076	€ 129.267
	Subtotaal	Gem. WTF	2,8000	2,8000	2,8000	2,8000
		Loonkosten	€ 149.013	€ 153.885	€ 158.864	€ 163.960
Totaal		Gem. WTF	28,2682	28,3349	28,1993	27,7923
		Loonkosten	€ 1.930.361	€ 1.964.482	€ 1.979.335	€ 1.971.433

Personeelslasten per jaar

Zoals gezegd is voor de jaren 2021 t/m 2022 het uitgangspunt de basisformatie gelijk te houden. In deze jaren daalt het leerlingaantal, op grond waarvan de inkomsten zullen afnemen, terwijl de loonkosten door groei in treden binnen dezelfde schaal stijgen. Dit leidt er toe dat het tekort op de begroting over de jaren heen toeneemt. Deze toename is gezien de reserves van de school tijdelijk goed op te vangen. Tussentijds snijden in de loonkosten is niet wenselijk, omdat eenmaal afgevoerd personeel door de groei van de personeelstekorten nauwelijks tot niet vervangen zal kunnen worden.

De basisformatie ligt door natuurlijk verloop in 2023 lager. Afhankelijk van de ontwikkeling van het leerlingenaantal zal te zijner tijd worden gezien of de ontstane vacatureruimte wel dan niet kan worden opgevuld.

Investerings en afschrijvingen

In 2020 en verder worden de volgende investeringen gedaan:

	2019	2020	2021	2022	2023
ICT	€ 56.620	€ 60.000	€ 30.000	€ 10.000	€ 15.000
Inventaris		€ 15.000			
OLP		€ 42.000		€ 5.000	€ 17.500
Totaal	€ 56.620	€ 117.000	€ 30.000	€ 15.000	€ 32.500

Begrote investeringen per jaar

- ICT

€ 60.000: Het betreft hier de aanschaf van 120 laptops (60 per locatie) voor de leerlingen. Zij werken nu nog op een beperkt aantal vaste computers, maar deze zijn niet meer van deze tijd en aan vervanging toe. Om er voor te zorgen dat de kinderen in 2020 allemaal probleemloos gebruik kunnen maken van het draadloze WIFI-netwerk heeft ITS in 2019 de oude accesspoints van het WIFI-netwerk op beide locaties vervangen en daarnaast nieuwe accesspoints geplaatst. Daarnaast zijn er in december 2019 38 laptops met docking stations voor de leerkrachten aangeschaft om plaats en tijd onafhankelijk werken zoals opgenomen in de CAO mogelijk te maken. De bedoeling was dat deze reeds in 2019 geleverd zouden worden, maar door een vertraging aan de kant van ITS zijn de laptops uiteindelijk pas in 2020 geleverd. Tot slot zijn er in 2019 twee verwijdbare touchscreens aangeschaft te gebruiken in de centrale ruimtes.

- Inventaris

€15.000: Op de locatie Ter Lips wordt de inventaris van de hal, het overblijflokaal en de teamkamer vervangen en uitgebreid voor wat betreft opbergruimte.

- Onderwijsleerpakket (OLP)

€ 42.000: Het betreft hier de vervanging van de methode Engels en Rekenen alsmede een mogelijke aanvulling van de huidige kleutermaterialen.

Deze investeringen leiden tot onderstaand overzicht van begrote afschrijven op jaarbasis.

	2020	2021	2022	2023
verbouwingen	3.815	3.815	3.815	3.815
meubilair	7.802	7.885	7.885	7.348
invent./apparatuur	5.153	5.153	5.153	5.124
ict	35.345	41.544	42.815	38.967
duurzame leermiddelen	14.854	15.642	14.510	14.367
Totaal	66.969	74.040	74.178	69.621

Totaal begrote afschrijvingen per jaar per categorie

Huisvestingslasten

Naast huur Ter Lips, jaarlijks onderhoud, energie en water, schoonmaak en heffingen, wordt in de begroting voor meerjarenonderhoud gedoteerd. De dotatie is opgenomen op grond van de meerjarenonderhoudsplannen voor beide locaties. In de begroting nemen de lasten voor huisvesting over de jaren toe, maar mochten beide locaties op termijn door de gemeente Voorschoten worden overgedragen aan Stichting VOS dan zullen deze kosten verder toenemen omdat de voorziening voor groot onderhoud van de Locatie Ter Lips op dit moment beperkt is.

Overige instellingslasten

Het betreft hier grotendeels de kosten die worden gemaakt ten behoeve van de aanschaf van niet duurzame leermiddelen, kosten welke gemaakt worden voor de zorg van leerlingen, alsmede licenties/kosten van onderwijssoftware, systeembeheer en reproductiekosten. Daarnaast betreft deze post zowel administratie- en beheerslasten als overige lasten (kamp/schoolreis, cultuureducatie en huishouding)

Toelichting financiële lasten en baten

Rentebaten

Voor 2020 t/m 2023 is € 2.500 begroot. Het daadwerkelijk gerealiseerde bedrag is afhankelijk van de uitkomst van de huidige ontwikkelingen op het gebied van de spaarrentes.

Toelichting resultaat

In het boekjaar 2020 is een negatief bedrijfsresultaat van € 19.812,- begroot. Oorzaak hiervan is enerzijds een bewuste keuze om de formatie te laten groeien terwijl het leerlingenaantal daalt. Anderzijds hebben we in 2020 te maken met eenmalige kosten voor:

- Inhuur personeel.
Per januari 2020 is een interim ib-er werkzaam op de obs de VOS. Deze situatie zal tot aan de aanstelling van een nieuwe IB-er (1 april 2020 of zoveel eerder als mogelijk) bestaan.
- Ontwikkelingen op het gebied van ICT.
Ieder kind heeft recht op eigentijds, uitdagend onderwijs. Onderwijs dat aansluit bij de eigen talenten en dat een goede voorbereiding is op leven en werken in de 21e eeuw. Dergelijk onderwijs vraagt om les op maat en de juiste ICT toepassingen en digitale vaardigheden kunnen daarbij helpen. Daarom zal de school in 2020 in totaal 120 laptops voor de leerlingen aanschaffen. Voor de inrichting van deze laptops is eenmalig een extra bedrag begroot voor systeembeheer.

Financiële positie en kengetallen

De financiële positie van de school is goed en zal, zo blijkt uit de cijfers, ook de komende jaren goed blijven ondanks een lichte daling in het leerlingenaantal. Het weerstandsvermogen van de stichting is meer dan voldoende om het dalende leerlingenaantal op te vangen bij een gelijkblijvende formatie.

Wanneer de middelen vanuit het rijk gaan toenemen, bijvoorbeeld in het kader van de werkdrukvermindering, is het van belang om ook de lasten te laten groeien door te investeren in de eigen organisatie. Het verwachte weerstandsvermogen van de organisatie is met 31% in 2023 immers meer dan afdoende om eventuele financiële tegenvallers op te vangen.

	Realisatie	Realisatie	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
Kengetallen (baten en lasten)	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Personele lasten in % van totale lasten	81,4%	80,1%	81,0%	81,3%	81,2%	81,2%
Verhouding rijksbijdrage / totale baten	96,2%	98,1%	98,6%	98,6%	98,6%	98,6%
Resultaat in % van totale baten (rentabiliteit)	0,8%	6,7%	-0,8%	-2,2%	-2,4%	-1,8%
Liquiditeitsratio	6,68	7,60	7,09	6,92	6,69	6,56
Solvabiliteitsratio (excl. voorzieningen)	69%	71%	70%	67%	65%	63%
Solvabiliteitsratio (incl. voorzieningen)	87%	89%	89%	89%	89%	89%
Weerstandsvermogen	43%	45%	40%	37%	35%	31%
Huisvestingsratio	7%	7%	7%	7%	7%	7%

De stichting is niet actief op het gebied van investeringen buiten de school om en is voornemens dit in de toekomst zo te houden.

Verkorte meerjarige balans

Stichting Voorschotense Openbare School	Balans	Balans	Balans	Balans	Balans	Balans
Verkorte meerjarige balans (x € 1.000)	31-12-2018	31-12-2019	30-12-2020	30-12-2021	31-12-2022	31-12-2023
Activa						
Materiële vaste activa	257	308	425	455	470	503
Financiële vaste activa	31	31	31	31	31	31
Vorderingen	165	157	160	160	160	160
Liquide middelen	1.358	1.516	1.399	1.363	1.312	1.283
	1.811	2.012	2.015	2.009	1.973	1.976
Passiva						
Algemene reserve	1.254	1.368	1412	1.355	1.295	1.249
Bestemmingsreserves publiek	0	60	0	0	0	0
Bestemmingsreserves privaat	41	43	39	39	39	39
Totaal reserves	1.295	1.471	1.451	1.394	1.334	1.288
Voorzieningen	288	321	344	395	419	468
Schulden lang	0	0	0	0	0	0
Schulden kort	228	220	220	220	220	220
	1.811	2.012	2.015	2.009	1.973	1.976

Toelichting op de balans

Activa

Materiële vaste activa

Het totaal van de materiële vaste activa bedraagt per 31-12-2019 een €308.000. Dit is een toename van €51.000. Deze toename in 2019 komt voort uit een investering van €76.547 op ICT (zie punt ICT op pagina 40 voor een toelichting) en €25.086 op duurzame leermiddelen (nieuwe taalmethode). De materiële vaste activa nemen de komende jaren verder toe door geplande extra investeringen op deze 2 gebieden.

In 2019 zijn de materiële vaste activa in zijn geheel beoordeeld. Niet meer aanwezige activa zijn afgeboekt en verwijderd uit de financiële administratie. De totale verkrijgingsprijs van deze activa bedroeg €206.976. Dit totaalbedrag kan worden uitgesplitst in €6.282 voor meubilair en €3.532 voor inventaris en apparatuur. Dit bedrag is in 2019 in 1x afgeschreven ten laste van het resultaat.

Financiële vaste activa

Het betreft hier waarborgsommen.

Vorderingen

De vorderingen in 2019 zijn ruim €8000,- afgenomen ten opzichte van 2018 en bedragen per 31-12-2019 €157.083. De afname betreft de terugloop van vorderingen op het ministerie van OCW (€4000) en de gemeente Voorschoten (€4000). De verwachting is dat de hoogte van de vorderingen de komende jaren gelijk blijft.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn in 2019 met €158.000 toegenomen tot €1.516.000. Ten gevolge van een verwacht negatief resultaat in de komende jaren nemen de liquide middelen tot en met 2023 af.

Passiva

Algemene reserve

Door het positieve eindresultaat in 2019 is de algemene reserve met €113.265 toegenomen in 2019. De reserves nemen de komende jaren af door een negatieve begroting ten gevolge van een bewuste keuze om de formatie minimaal gelijk te houden terwijl het leerlingenaantal naar verwachting terugloopt.

Bestemmingsreserve publiek

Een groot deel van de in 2019 ontvangen nabetalingen en convenantsgelden zijn bedoeld voor de bekostiging van de in de CAO afgesproken eenmalige uitkering in februari 2020. Aangezien de gelden reeds in 2019 zijn ontvangen, maar pas in 2020 worden uitgegeven is het benodigde bedrag voor de eenmalige uitkering, te weten €59.796, in 2019 opgenomen als bestemmingsreserve.

Bestemmingsreserve privaat

De private bestemmingsreserve is in 2019 toegenomen met €2000,-, omdat verschillende activiteiten voor de leerlingen goedkoper uitvielen dan begroot. Een samen met de ouderraad afgesproken opknapbeurt van de centrale hal op de locatie Ter Lips in 2020 veroorzaakt de daling van de private reserves in 2020.

Voorzieningen

De voorzieningen zijn in 2019 gestegen naar €321.000, een toename van €33.000 ten opzichte van 2018. Het betreft hier een toename van de voorzieningen voor onderhoud gebouwen. Deze post zal de komende jaren verder groeien.

Schulden

Ten opzichte van 2018 is de schuldenlast met €220.000 in 2019 nagenoeg gelijk gebleven. Het betreft hier kortlopende schulden. De verwachting is dat in de komende begrotingsjaren nagenoeg gelijk zal blijven.

6.2 Overige rapportages (B)

B1. Interne beheersing en controle

De school hanteert een planning en control cyclus waarbij de directeur-bestuurder de ontwikkeling van de financiële resultaten bewaakt en periodiek verantwoording aflegt aan de Raad van Toezicht. De basis voor de periodieke verantwoording vormt, naast de realisatie, de begroting.

De begroting is een taakstellend budget, waarvoor de budgethouders gemandateerd zijn. Om de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden bij de budgethouders neer te kunnen leggen moeten zijn voldoende mogelijkheden hebben om informatie te krijgen over de realisatie van de begroting en moeten zij de lasten kunnen beheersen. Dit wordt bewerkstelligd doordat de betreffende budgethouder:

- Inzicht heeft in een of meer bankrekeningen van de stichting en/of
- toegang heeft tot het management informatiesysteem OHMIX en/of
- op regelmatige basis een gespecificeerd exploitatieoverzicht ontvangt

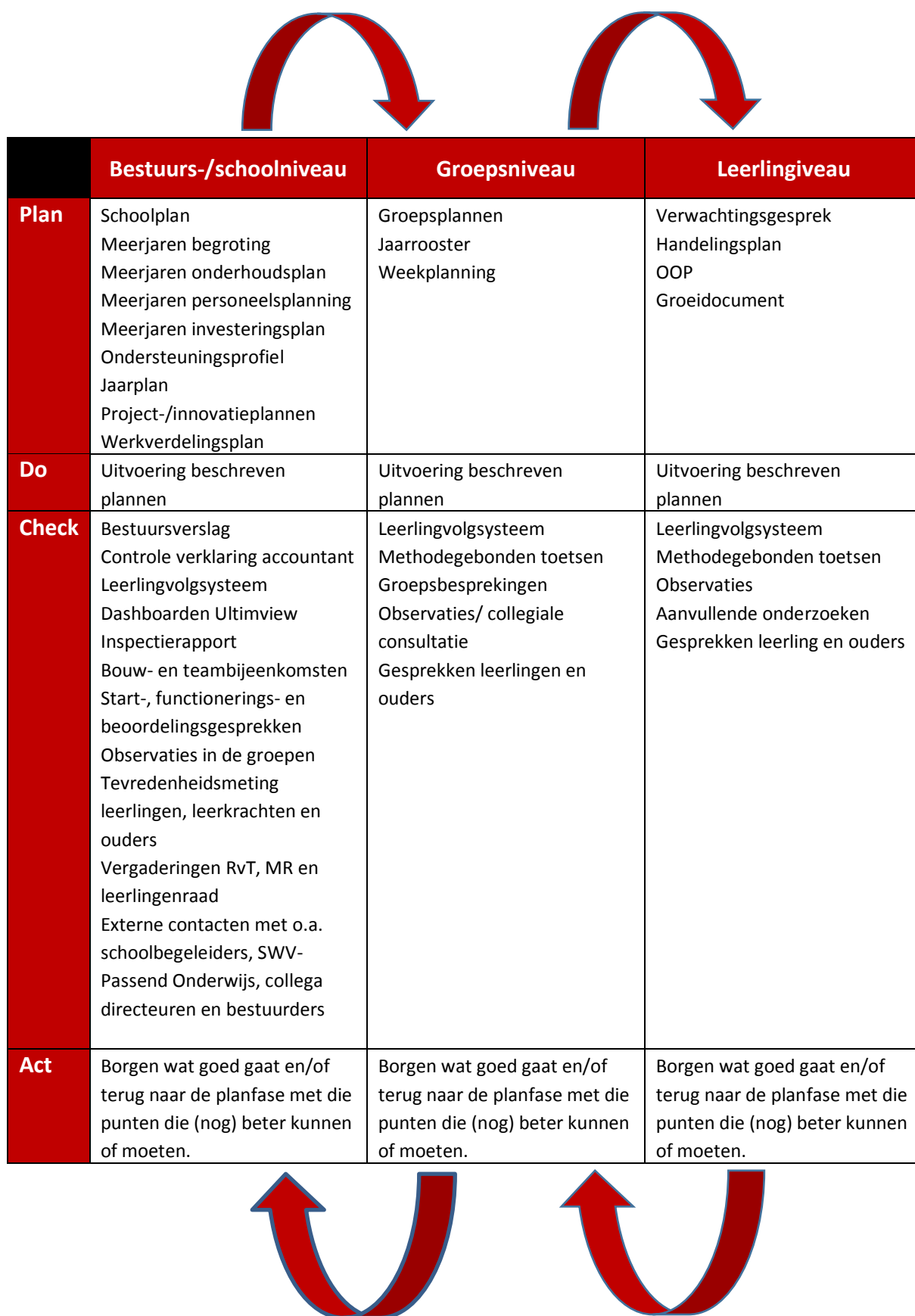
Om interne risico's te beheersen, wordt functiescheiding toegepast binnen de school en tussen de directeur-bestuurder en de Raad van Toezicht. Tussen de directeur-bestuurder en haar administratieve dienstverlener, OHM, is een Service Level Agreement van toepassing.

Zowel de personele mutaties als de materiële mutaties (facturen) worden digitaal doorgegeven en verwerkt in de administratie door Onderwijsbureau Hollands Midden (OHM), het administratiekantoor van stichting VOS.

De realisatie van de begroting is te benaderen via het online management informatiesysteem OHMIX. Hierin zijn de financiële gegevens te raadplegen op gebied van baten en lasten alsmede de balanspositie. De informatie wordt dagelijks ververs. Uiterlijk de 16^e van de maand is de periode tot en met de vorige maand volledig geboekt en is betrouwbare informatie beschikbaar.

Via het online informatiesysteem is ook personele informatie beschikbaar in zowel omvang (fte's) als in geld (loonkosten). Het betreft hier zowel actuele informatie als trendinformatie.

Naast voorgaande punten wordt in het kader van interne beheersing en controle bij de VOS de PCDA-cyclus van Deming gevolgd op zowel bestuurs-/school-, groeps- als leerlingniveau. De verschillende cycli staan hierbij niet los van elkaar. Integendeel, ze werken als radars binnen het hetzelfde systeem en beïnvloeden elkaar continu. Zie overzicht op de volgende pagina.



Om er zeker van te zijn dat je als bestuur en school in control bent en geen zaken over het hoofd ziet, is het van belang om naast de reguliere kwaliteitszorgcyclus (zie voorgaand overzicht) regelmatig pas op de plaats te maken en te bezien of je op de verschillende beleidsterreinen nog die kwaliteit levert die je wilt leveren en of de vastgelegde afspraken/protocollen nog passend zijn bij de huidige situatie. Om ervoor te zorgen dat alle beleidsterreinen binnen een periode van 4 jaar worden geëvalueerd, wordt in het kalenderjaar 2020 een meerjarenplanning gemaakt voor de evaluatie van de beleidsterreinen zoals opgenomen in onderstaand figuur. Daarnaast wordt in 2020 de toezichtvisie van de RvT herijkt en vastgesteld.

Besturing & Beleid			Kwaliteit & Control			
Werven	Inschrijven	Onderwijsinhoud (primaire proces)			Uitstroom	
		Schoolloopbaan Groep 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 • Ontwikkelen vanuit een veilige basis. • Ontdekken wie je bent • Voorbereiden op de toekomst. • Leren van en met elkaar			Leerlingen: - die trots zijn op wat ze kunnen; - die andere waarderen om dezelfde reden; - die vanuit hun eigen kracht zijn voorbereid op hun volgende stap.	
		Onderwijsaanbod Leertijd/rooster Pedagogisch & didactisch handelen Pedagogisch klimaat en sociale veiligheid	Zorg & begeleiding			
Communicatie		Personeel		Financiën		
ICT			Huisvesting			

Beleidssterreinen Stichting VOS en obs de VOS

B2. Risico's en onzekerheden

Stichting VOS ziet voor de komende jaren onderstaande mogelijke risico's. Per risico zijn reeds maatregelen genomen om het betreffende risico te beperken of af te dekken danwel nader te onderzoeken zodanig dat adequate maatregelen in 2020 genomen kunnen worden.

Risico:

Landelijk tekort onderwijspersoneel (directie, OP en OOP).

Maatregelen:

Gezien de krapte op de onderwijs-arbeidsmarkt is het van belang om expliciet aandacht te besteden aan het behouden en aantrekken van personeel. Een goed kwalitatief personeelsbestand vergroot de arbeidsvreugde binnen de organisatie en laat het gevoel van werkdruk afnemen. Momenteel heeft de VOS nog meer dan voldoende medewerkers om alle groepen te bemensen en extra ondersteuning te realiseren, maar om dit ook in de toekomst te kunnen garanderen is het van belang om nu te handelen.

Behouden van personeel

Goed werkgeverschap en tevredenheid/werkplezier zijn essentieel wanneer je medewerkers wilt behouden. Uit onderzoek van DUO onder medewerkers in het PO in de schooljaar 2017-2018 en 2018-2019 blijkt dat de tevredenheid van medewerkers in het PO het best kan worden vergroot door het verlagen van de werkdruk en

het verder verbeteren van de professionele cultuur. De VOS vormt hierop geen uitzondering blijkt uit tijdens teambijeenkomsten verzamelde gegevens. De komende schoolplanperiode wordt dan ook expliciet ingezet op beide thema's. De voortgang wordt gemonitord door de punten bespreekbaar te maken in teamvergaderingen en functioneringsgesprekken en door de afname van een tevredenheidsmeting onder het personeel in het schooljaar 2020-2021.

Aantrekken van personeel

De VOS heeft ten aanzien van het aantrekken van kwalitatief goed personeel 2 belangrijke pijlers:

- **Stagiaires OP en OOP**

Al vele jaren zijn er bij ons op school stagiaires OP en OOP werkzaam en met veel succes. Meer dan de helft van het huidige personeelsbestand is ooit als stagiaire op obs de VOS begonnen. De komende jaren wordt deze lijn voortgezet.

- **Mond-tot-mondreclame**

Positieve mond-tot-mondreclame is in een krappe arbeidsmarkt de beste manier om je te onderscheiden van andere scholen en personeel te werven. Op een advertentie op een vacaturesite komen nauwelijks nog reacties terwijl het delen van je vacature door eigen medewerkers op sociale media vaak nog wel succesvol is. Met circa 40 medewerkers en 900 ouders heeft de school een groot bereik, maar het is van belang dit bereik op een gerichtere manier in te gaan zetten ten behoeve van de werving van personeel.

In de evaluatie van het jaarplan wordt opgenomen hoeveel stagiaires er dat betreffende jaar aan de school verbonden waren en daarnaast wordt bij de vervulling van vacatures opgenomen of de vacature is vervuld door een stagiaire of een externe kandidaat. Bij externe kandidaten wordt eveneens opgenomen op welke wijze ze in aanraking zijn gekomen met de vacature.

Lange termijn personeelsplanning

Het vervullen van een vacature kan soms lang duren daarom is het van belang om goed zicht te hebben op het (natuurlijk) verloop in de komende jaren. Op die manier kan er tijdig gezocht worden naar een geschikte externe kandidaat of kan een goed functionerende stagiaire worden behouden voor de organisatie door iemand vast aan te stellen met het oog op aankomend (natuurlijk) verloop. Hiertoe wordt in 2020 de meerjarenpersoneelsplanning 2021-2024 inclusief natuurlijk verloop opgesteld en vertaald naar de meerjarenbegroting 2021-2024

Risico:

Kostenstijging huisvesting door overdracht gebouwen vanuit gemeente.

Maatregelen:

De gemeente wil al enige tijd de gebouwen aan de Ter Lips en de Multatulilaan overdragen aan de stichting. Tot op heden is niet helder wat hiervan de precieze (financiële) risico's zijn. Om die reden is het beleidsvoornemen om in 2020 samen met de gemeente een overdrachtsonderzoek uit te voeren. Op basis van de uitkomst van dit onderzoek kunnen adequate (financiële) maatregelen worden genomen om de eventuele risico's die gepaard gaan met de overdracht af te dekken.

Er zijn en worden van overheidswege steeds meer eisen en richtlijnen ontwikkeld voor de duurzaamheid van schoolgebouwen. De gemeente Voorschoten heeft een wettelijke plicht om zorg te dragen voor de onderwijshuisvesting voor het primair onderwijs, maar als het gaat om verduurzaming heeft de stichting ook

zijn verplichtingen. Hoe de verdeling van deze verplichtingen exact liggen wanneer de gebouwen worden overdragen moeten eveneens worden uitgewerkt in het voornoemde onderzoeksplan.

Uit het in 2020 vastgestelde Integraal Huisvestingsplan van de gemeente blijkt in ieder geval al wel dat de financiële middelen van de gemeente op dit moment niet afdoende zijn om alle schoolgebouwen in Voorschoten volledig voor eigen kosten te verduurzamen. Een bijdrage vanuit de stichting lijkt onvermijdelijk.

Risico:

Stijgende loonkosten door actualisatie en herwaardering functies OOP en directie

Maatregelen

De deadline voor het actualiseren en herwaarderen van de functies van oop'ers en schoolleiders in het primair onderwijs is uitgesteld van 1 augustus naar 1 november 2020. Aanleiding hiervoor zijn de coronacrisis en de bijkomende extra werkdruk. Arbeidsvoorwaardelijke gevolgen moeten echter wel met terugwerkende kracht per 1 augustus worden doorgevoerd. Deze actualisatie en herwaardering leidt mogelijk tot een verhoging van de personeelslasten in 2020 en verder terwijl de baten gelijk blijven. Wanneer dit daadwerkelijk het geval blijkt te zijn, kan dit verschil indien nodig opgevangen worden door natuurlijk verloop en/of het eigen vermogen van de stichting.

Risico:

Daling leerlingenaantal

Maatregelen

De school verwacht de komende jaren een licht dalend leerlingenaantal in navolging van een daling Voorschoten breed. Een deel van deze daling is reeds meegenomen in de meerjarenbegroting, maar mocht de daling groter zijn dan voorzien dan kan dit een teruglopend aantal leerkrachten tot gevolg hebben. Mocht dit het geval zijn dan kan een terugloop van de formatie via natuurlijk verloop van het personeel worden opgevangen aangezien 19% van het team valt in de leeftijdscategorie 60-64 jaar. Om hier nog beter grip op te krijgen wordt vooruitlopend op de begroting 2021 de meerjarenpersoneelsplanning 2021-2024 inclusief natuurlijk verloop opgesteld. Bovendien beschikt de school over voldoende reserves om een terugval in leerlingen (en daarmee inkomsten) tijdelijk op te vangen wanneer het natuurlijk verloop niet geheel in de pas loopt met de afname van het aantal leerlingen.

B3. Rapportage toezichthoudend orgaan

In de rol van toezichthouder houdt de RvT toezicht op de beheersing van de financiën door het bestuur, rekening houdend met interne en externe ontwikkelingen en potentiële risico's. Zie ook hoofdstuk 2.

Stichting Voorschotense Openbare School

Jaarrekening 2019

Telefoon: 071-5614694
Website: www.obsdevos.nl
E-mail: info@obsdevos.nl

Jaarrekening

Inhoudsopgave	51
Balans na resultaatbestemming per 31 december 2019	52
Staat van baten en lasten 2019	54
Kasstroomoverzicht 2019	55
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	56
Toelichting op de balans na resultaatbestemming per 31 december 2019	63
Overzicht geoormerkte doelsubsidies OCW	67
Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	68
Toelichting op de staat van baten en lasten 2019	69
(Voorstel) bestemming van het resultaat	73
Gebeurtenissen na balansdatum	74
Overzicht verbonden partijen	75
WNT-verantwoording 2019	76
 Overige gegevens	
Gegevens over de rechtspersoon	78
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	79
Ondertekening van de jaarrekening	83

Balans na resultaatbestemming per 31 december 2019

1	Activa	31 december 2019	31 december 2018
		€	€
1.1.2	<u>Materiële vaste activa</u>		
1.1.2.1	Gebouwen en verbouwingen	59.310	63.125
1.1.2.3	Inventaris en apparatuur	187.429	143.588
1.1.2.4	Overige materiële vaste activa	<u>60.895</u>	<u>49.847</u>
		307.634	256.560
1.1.3	<u>Financiële vaste activa</u>		
1.1.3.8	Waarborgsommen en vorderingen	<u>30.600</u>	<u>30.600</u>
		30.600	30.600
1.2.2	<u>Vorderingen</u>		
1.2.2.2	Ministerie van OCW	108.070	113.820
1.2.2.3	Gemeenten	12.916	16.504
1.2.2.10	Overige vorderingen	0	909
1.2.2.15	Overlopende activa	<u>36.097</u>	<u>34.121</u>
		157.083	165.354
1.2.4	<u>Liquide middelen</u>		
1.2.4.2	Banken	<u>1.515.799</u>	<u>1.357.808</u>
		1.515.799	1.357.808
	Totaal Activa	<u><u>2.011.116</u></u>	<u><u>1.810.322</u></u>

Balans na resultaatbestemming per 31 december 2019

2	Passiva	31 december 2019	31 december 2018
		€	€
2.1	<u>Eigen vermogen</u>		
2.1.1.1	Algemene reserve	1.367.513	1.254.248
2.1.1.2	Bestemmingsreserve (publiek)	59.796	0
2.1.1.3	Bestemmingsreserve (privaat)	43.180	40.885
		1.470.489	1.295.133
2.2	<u>Voorzieningen</u>		
2.2.1	Personeelsvoorzieningen	28.608	28.918
2.2.3	Voorziening groot onderhoud	291.879	258.744
		320.487	287.662
2.4	<u>Kortlopende schulden</u>		
2.4.4	Ministerie van OCW	1.896	0
2.4.8	Crediteuren	49.677	51.400
2.4.9.1	Loonheffing en premies	76.036	74.905
2.4.10	Pensioenpremies	24.258	20.328
2.4.12	Overige kortlopende schulden	4.474	12.026
2.4.19	Overlopende passiva	63.799	68.868
		220.140	227.527
	Totaal Passiva	2.011.116	1.810.322

Staat van baten en lasten 2019

		Realisatie 2019 In €	Begroting 2019 In €	Realisatie 2018 In €
3	<u>Baten</u>			
3.1	Rijksbijdragen OCW	2.568.161	2.468.955	2.430.216
3.2	Overige overheidsbijdragen en subsidies	16.236	10.000	16.852
3.5	Overige baten	32.975	19.500	77.934
	Totaal Baten	2.617.372	2.498.455	2.525.002
4	<u>Lasten</u>			
4.1	Personele lasten	1.956.871	2.086.965	2.040.720
4.2	Afschrijvingen	50.559	48.787	57.201
4.3	Huisvestingslasten	181.259	182.200	176.592
4.4	Overige instellingslasten	253.424	233.500	232.049
	Totaal Lasten	2.442.113	2.551.452	2.506.562
	Saldo baten en lasten	175.259	-52.997	18.440
5	<u>Financiële baten en lasten</u>			
5.1	Financiële baten	97	2.500	835
	Saldo financiële baten en lasten	97	2.500	835
	<u>Exploitatieresultaat</u>	175.356	-50.497	19.275

Kasstroomoverzicht 2019

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo baten en lasten	175.259	18.440
Afschrijvingen	50.559	57.201
Mutaties werkkapitaal		
- Vorderingen	8.271	0
- Effecten		13.276
- Kortlopende schulden	-7.387	6.381
Mutaties voorzieningen	<u>32.825</u>	<u>30.451</u>
	259.527	125.749
Ontvangen interest	97	835
Betaalde interest	<u>0</u>	<u>0</u>
	97	835
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings materiële vaste activa	<u>-101.633</u>	<u>-43.922</u>
	-101.633	-43.922
Mutatie liquide middelen	157.991	82.662
Beginstand liquide middelen	1.357.808	1.275.146
Mutatie liquide middelen	<u>157.991</u>	<u>82.662</u>
Eindstand liquide middelen	<u><u>1.515.799</u></u>	<u><u>1.357.808</u></u>

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Activiteiten

De Stichting Voorschotense Openbare School verzorgt onderwijs aan de bij de scholen ingeschreven leerlingen.

ALGEMEEN

De jaarrekening is opgesteld, uitgaande van de continuïteitsveronderstelling met inachtneming van de bepalingen opgenomen in de Ministeriële Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de bepalingen van Boek 2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen. De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. De in de jaarrekening opgenomen bedragen zijn in hele euro's.

Vergelijking met vorig jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en passiva en van baten en lasten.

Schattingen hebben betrekking op:

- de waardering van materiële vaste activa, waaronder de gehanteerde afschrijvingstermijnen;
- de verwachte onderhoudsuitgaven bij bepaling van de voorziening onderhoud;
- de bepaling van personele voorzieningen.

De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs onder aftrek van eventuele investeringssubsidies, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

Er wordt een activeringsgrens gehanteerd van € 500, investeringen onder de € 500 worden rechtstreeks ten laste van het resultaat gebracht.

Schoolgebouwen

Het economisch eigendom van de gebouwen is in handen van de gemeente en het juridisch eigendom berust bij het bevoegd gezag. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Voor kosten van periodiek groot onderhoud wordt een voorziening gevormd. Deze voorziening is opgenomen onder de overige voorzieningen aan de passiefzijde van de balans.

Inventaris en duurzame leer- en hulpmiddelen

Als ondergrens voor het activeren van duurzame middelen wordt een bedrag van € 500 aangehouden. Deze ondergrens geldt per artikel of voor een groep van samenhangende artikelen.

De gehanteerde categorieën materiële vaste activa en de bijbehorende afschrijvingspercentages zijn:

Gebouwen en verbouwingen	2,50%	5,00%
Meubilair		6,67%
Inventaris en apparatuur		12,50%
ICT	12,50%	20,00%
Leermiddelen		12,50%

De afschrijving kan nooit over een langere periode plaatsvinden dan de technische levensduur.

Financiële vaste activa

De eerste waardering van de financiële vaste activa is de reële waarde en de vervolgwaardering is de geamortiseerde kostprijs.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Door de instelling wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn.

Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld.

Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.

Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzondere-waardeverminderingsverlies wordt direct als een last verwerkt in de staat van baten en lasten.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten. Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waar (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien de instrumenten bij de vervolgwaaarding niet worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeverminderingen in de staat van baten en lasten, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering. Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Handels- en overige vorderingen

Handels- en overige vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingsverliezen.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rekenmethode.

Afgeleide financiële instrumenten

De Stichting Voorschotense Openbare School maakt geen gebruik van financiële derivaten en beperkt de risico's (renterisico, kasstroomrisico en kredietrisico) door gebruik te maken van de rekening-courant en spaarrekeningen, rekening houdend met de voorwaarden uit de Regeling belenen van 6 juni 2016 met kenmerk WJZ/800938 en de aanvulling daarop zoals opgenomen in de regeling van 5 december 2018 met kenmerk FEZ/1402273.

Vlottende activa

Vorderingen

De grondslagen voor de waardering van vorderingen zijn beschreven onder het onderdeel "financiële instrumenten".

Liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld in de toelichting op de balans, ter vrije beschikking van het bevoegd gezag en worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Liquide middelen die niet ter directe beschikking staan worden verwerkt onder de vorderingen. Liquide middelen die gedurende langer dan 12 maanden niet ter directe beschikking staan van het bevoegd gezag worden verwerkt onder de financiële vaste activa.

Eigen Vermogen

Algemene reserve

De algemene reserve betreft een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag en wordt opgebouwd uit resultaatbestemming van overschotten die ontstaan uit het verschil tussen de baten en lasten. Deze reserve dient ter dekking van eventuele toekomstige exploitatietekorten.

Reserves worden geacht uit publieke middelen te zijn opgebouwd tenzij expliciet anders is vermeld in de toelichting op de balans.

Bestemmingsreserves worden gevormd met als doel deze in de toekomst aan te wenden voor een specifiek doel. Bestemmingsreserves zijn gevormd op basis van een besluit van het bevoegd gezag. Aan de bestemmingsreserves ligt een plan ten grondslag waarin is opgenomen welke uitgaven ten laste van de reserve komen.

Bestemmingsreserve publiek

Deze publieke reserve betreft het door het bevoegd gezag reeds bestemde gedeelte van de exploitatieoverschotten van het bevoegd gezag tot en met het verslagjaar.

Een deel van de prijsbijstelling 2018-2019 en de convenantgelden zijn toegevoegd aan een bestemmingsreserve CAO en dienen ter dekking van de uit de CAO voortvloeiende kosten in 2020.

Bestemmingsreserve privaat

Deze private reserve is opgebouwd uit exploitatieoverschotten uit eigen middelen van het bevoegd gezag tot en met het verslagjaar. Deze reserve muteert na resultaatbestemming. Aan deze reserve ligt een private herkomst ten grondslag.

Resultaatbestemming

De bestemming van het resultaat aan de algemene reserve dan wel de bestemmingsreserve vindt plaats op basis van een besluit van het bevoegd gezag. Het resultaat wordt in principe toegevoegd of onttrokken aan de publieke reserve tenzij aan de middelen een private herkomst ten grondslag ligt.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Onderhoudsvoorziening

De onderhoudsvoorziening is gevormd ter egalisatie van de kosten die verbonden zijn aan het meerjarig planmatig onderhoud en de exploitatievoorzieningen van de gebouwen van het bevoegd gezag. De dotatie aan de voorziening is gebaseerd op de verwachte kosten en de periodiciteit waarmee onderhoudswerken naar verwachting worden uitgevoerd op basis van een opgesteld onderhoudsplan dat door het bevoegd gezag is goedgekeurd. Het uitgevoerde groot onderhoud wordt ten laste van deze voorziening gebracht.

De grondslag voor de bepaling van de dotatie aan de voorziening onderhoud is ongewijzigd. Het bevoegd gezag maakt voor de bepaling van de dotatie aan de voorziening onderhoud gebruik van de tijdelijke regeling 2018 en 2019 zoals vastgelegd in de regeling van 21 maart 2019 met nr. FEZ (EDOC-1440924). De overgangsregeling is verlengd voor 2020.

Pensioenvoorziening

Het bevoegd gezag heeft voor haar werknemers een pensioenregeling getroffen die kwalificeert als een toegezegd-pensioenregeling, waarbij de toegezegde pensioenuitkeringen gebaseerd zijn op middelloon. Deze pensioenregeling is ondergebracht bij het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds, en wordt - conform de in de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving aangereikte vereenvoudiging - in de jaarrekening verwerkt als toegezegde-bijdrageregeling. Dit betekent dat de over het boekjaar verschuldigde premies als kosten worden verantwoord.

Pensioenrechten

De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds (beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste 12 maandelijkse dekkingsgraden) dit toelaat. Naar de stand van januari 2020 is de beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds 95,8 %. Naar de stand van 31 december 2019 is de dekkingsgraad van het pensioenfonds 97,8 % (bron: website www.abp.nl).

De Stichting Voorschotense Openbare School heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. De Stichting heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Personeelsvoorzieningen

Voorziening jubilea

De voorziening jubilea is gevormd ter dekking van de kosten van jubileumgratificaties die op grond van de CAO dienen te worden betaald. Daarbij wordt rekening gehouden met de datum van indiensttreding, leeftijd van betrokkene(n), blijfkanspercentage en een uitkering bij 25 en 40 jarig jubileum conform de CAO. De voorziening is gewaardeerd tegen nominale waarde.

Kortlopende schulden

De grondslagen voor de waardering van schulden zijn beschreven onder het onderdeel "financiële instrumenten".

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Baten

Rijksbijdragen

Onder de rijksbijdragen worden de vergoedingen voor de exploitatie opgenomen verstrekt door het Ministerie van OCW. De ontvangen rijksbijdragen uit hoofde van de basisbekostiging (lumpsum) worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft, volledig verwerkt als baten in de staat van baten en lasten.

Geormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met clause tot verrekening) worden ten gunste van de staat van de baten en lasten verantwoord in het jaar waarin de gesubsidieerde lasten komen. Niet-bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn niet is verlopen. Niet-bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Niet-geormerkte OCW-subsidies met een vrij besteed overschot (doelsubsidies zonder clause tot verrekening) worden in beginsel direct ten gunste van de staat van de baten en lasten verantwoord.

Overige overheidsbijdragen

Dit betreft subsidies van Gemeenten en andere overheidsinstanties m.u.v. het Ministerie van OCW voor zover de bijdragen niet als doelsubsidies in het kader van de huisvestingsverordening in mindering zijn gebracht op de lasten.

Overige baten

Alle overige baten die kunnen worden toegerekend aan de exploitatie van het bevoegd gezag.

Lasten

Personeelslasten

Onder de personele lasten zijn opgenomen de lonen en salarissen van het personeel in dienst van het bevoegd gezag verminderd met ontvangen uitkeringen van Vervangingsfonds en uitkeringsinstanties. Tevens zijn onder deze noemer opgenomen de overige personele lasten.

Afschrijvingen

De afschrijvingslasten worden berekend over de aanschaffingsprijs op basis van de onder materiële vaste activa vastgelegde criteria rekening houdend met de economische levensduur.

Huisvestingslasten

Onder de huisvestingslasten worden de kosten van huisvesting opgenomen. De lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige lasten

De overige lasten, die voortvloeien uit aangegane afspraken dan wel noodzakelijk zijn voor het geven van onderwijs, worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Rentebaten en rentelasten

De rentebaten en -lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende rente opbrengsten en -kosten en kosten van ontvangen leningen

Resultaat

Onder resultaat wordt verstaan het resultaat van het bevoegd gezag inclusief de financiële baten en lasten. Het resultaat is in de balans verwerkt conform de in de jaarrekening opgenomen resultaatbestemming.

Bepaling reële waarde

Een aantal grondslagen en toelichtingen in de jaarrekening vereist de bepaling van de reële waarde van zowel financiële als niet-financiële activa en verplichtingen. Voor waarderings- en informatievervalsdoeleinden is de reële waarde op basis van de volgende methoden bepaald. Indien van toepassing wordt nadere informatie over de uitgangspunten voor de bepaling van de reële waarde vermeld bij het onderdeel van deze toelichting dat specifiek op het betreffende actief of de betreffende verplichting van toepassing is.

De reële waarde van financiële instrumenten wordt bepaald door de verwachte kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet die gelijk is aan de geldende risicovrije markttrente voor de resterende looptijd vermeerderd met krediet- en liquiditeitsopslagen.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen en vlottende effecten. Effecten worden als liquide gezien indien deze als vlottend actief worden verantwoord.

Ontvangen interest wordt opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Betaalde interest wordt opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

De verkrijgingsprijs van de verworven materiële activa en financiële activa is opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geld heeft plaatsgevonden.

Toelichting op de balans na resultaatbestemming per 31 december 2019

1 **Activa**
Vaste activa

Materiele vaste activa		Verkrijgings prijs t/m	Cum.afschr. t/m	Boek waarde	Investe- ringen	Desinveste ringen	Afschrij- vingen	Boek waarde
		2018	2018	31-dec-18	2019	2019	2019	31-dec-19
1.1.2.1	Gebouwen en verbouwingen	76.293	-13.168	63.125	0	0	-3.815	59.310
1.1.2.3.0	Meubilair	109.893	-55.272	54.621	0	-1.362	-7.213	46.046
1.1.2.3.1	Inventaris en apparatuur	44.758	-15.644	29.114	0	-193	-5.286	23.635
1.1.2.3.2	ICT	189.917	-130.064	59.853	76.547	-2	-18.650	117.748
1.1.2.4.0	Duurzame leermiddelen	178.343	-128.496	49.847	25.086	-269	-13.769	60.895
		599.204	-342.644	256.560	101.633	-1.826	-48.733	307.634

Samenvatting materiele vaste activa en afschrijvingspercentages		Verkrijgings prijs t/m	Cum.afschr. t/m	Boek waarde	Afschrijvingspercentages	
		2019	2019	31-dec-19	%	%
1.1.2.1	Gebouwen en verbouwingen	76.293	-16.983	59.310	2,50%	5,00%
1.1.2.3.0	Meubilair	102.249	-56.203	46.046	6,67%	
1.1.2.3.1	Inventaris en apparatuur	41.033	-17.398	23.635	12,50%	
1.1.2.3.2	ICT	149.706	-31.958	117.748	12,50%	20,00%
1.1.2.4.0	Duurzame leermiddelen	122.754	-61.859	60.895	12,50%	
		492.035	-184.401	307.634		

In 2019 zijn de materiële vaste activa geheel beoordeeld. Niet meer aanwezige activa zijn afgeboekt en verwijderd uit de financiële administratie. De totale verkrijgingsprijs van deze activa bedroeg € 206.976.

Dit totaalbedrag kan worden uitgesplitst in de volgende categorieën:

Meubilair:	€ 6.282
Inventaris en apparatuur:	€ 3.532
ICT:	€ 116.756
Duurzame leermiddelen:	€ 80.406
	<u>€ 206.976</u>

Deze posten hadden nog een boekwaarde ad € 1.826.

Dit bedrag is in 2019 in één keer afgeschreven ten laste van het resultaat.

		31-dec-19	31-dec-18
1.3 Financiële vaste activa		in €	in €
1.1.3.8	Waarborgsommen	30.600	30.600
		<u>30.600</u>	<u>30.600</u>

De post "Waarborgsommen" betreft waarborgsommen voor Snappet.

2 **Passiva**

		31-dec-19	31-dec-18
		in €	in €
2.1	Eigen vermogen		
2.1.1.1	Algemene reserve	1.367.513	1.254.248
2.1.1.2	Bestemmingsreserve (publiek)	59.796	0
2.1.1.3	Bestemmingsreserve (privaat)	43.180	40.885
		<u>1.470.489</u>	<u>1.295.133</u>

		Saldo	Bestemming	Overige	Saldo
		31-dec-18	resultaat	mutaties	31-dec-19
2.1	Eigen vermogen (specificatie en resultaatverwerking)				
2.1.1.1	Algemene reserve				
2.1.1.1.2	Algemene reserve	1.254.248	113.265	0	1.367.513
2.1.1.2	Bestemmingsreserve (publiek)				
2.1.1.2.5	Reserve CAO	0	59.796	0	59.796
2.1.1.3	Bestemmingsreserve (privaat)				
2.1.1.3.1	Overige algemene reserve private middelen	40.885	2.295	0	43.180
		<u>1.295.133</u>	<u>175.356</u>	<u>0</u>	<u>1.470.489</u>

		31-dec-19	31-dec-18
		in €	in €
2.2	Voorzieningen		
2.2.1	Personeelsvoorzieningen	28.608	28.918
2.2.3	Voorziening groot onderhoud	291.879	258.744
		<u>320.487</u>	<u>287.662</u>

		Saldo	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Saldo
		31-dec-18	2019	2019	2019	31-dec-19
	Specificatie voorzieningen					
	dotaties / onttrekkingen					
2.2.1.4	Voorziening jubilea personeel	28.918	0	0	-310	28.608
2.2.3.0	Voorziening onderhoud gebouwen	258.744	58.500	-25.365	0	291.879
		<u>287.662</u>	<u>58.500</u>	<u>-25.365</u>	<u>-310</u>	<u>320.487</u>

		Kortlopend	Kortlopend	Langlopend	Saldo
		deel < 1 jr	deel 1-5 jr	deel > 5 jr	31-dec-19
	Specificatie naar looptijd				
	voorzieningen				
2.2.1.4	Voorziening jubilea personeel	5.570	15.833	7.205	28.608
2.2.3.0	Voorziening onderhoud gebouwen	36.744	93.524	161.611	291.879
		<u>42.314</u>	<u>109.357</u>	<u>168.816</u>	<u>320.487</u>

		31-dec-19	31-dec-18
		in €	in €
2.4	Kortlopende schulden		
2.4.4	Ministerie van OCW (te verrekenen subsidie)	1.896	0
2.4.8	Crediteuren	49.677	51.400
2.4.9.1	Loonheffing en premies	76.036	74.905
2.4.10	Pensioenpremies	24.258	20.328
2.4.12	Overige kortlopende schulden	4.474	12.026
2.4.19	Overlopende passiva	63.799	68.868
		<u>220.140</u>	<u>227.527</u>
		31-dec-19	31-dec-18
		in €	in €
2.4.12	Overige kortlopende schulden (specificatie)		
2.4.12.1	Schulden aan personeel	53	417
2.4.12.2	Diverse te betalen premies	4.421	11.609
		<u>4.474</u>	<u>12.026</u>
		31-dec-19	31-dec-18
		in €	in €
2.4.19	Overlopende passiva (specificatie)		
2.4.16.0	Vooruitontvangen en/of vooruitgefactureerde posten	0	500
2.4.17	Rechten vakantiegeld	55.525	59.886
2.4.19.0	Overige overlopende passiva	8.274	8.482
		<u>63.799</u>	<u>68.868</u>

Overzicht geormerkte doelsubsidies OCW

G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	De prestatie is ultimo verslagjaar cf beschikking	
	Kenmerk	Datum	€	€	gereed	niet gereed
Studieverlof	1006329		3.250	3.250		X
Totaal			3.250	3.250		

G2 Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule

G2-A Aflopend per ultimo boekjaar

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Totale Totale kosten	Te verrekenen ultimo verslagjaar
	Kenmerk	Datum	€	€	€	€
Totaal			0	0	0	0

G2-B Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van toewijzing	Saldo per 01-01-2019	Ontvangen in verslagjaar	Lasten in verslagjaar	Totaal kosten per per 31-12-2019	Saldo nog te verrekenen ultimo verslagjaar
	Kenmerk	Datum	€	€	€	€	€	€
Totaal			0	0	0	0	0	0

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Huurverplichtingen

Vanaf 1 januari 2007 neemt de gemeente Voorschoten de beheerskosten van de locatie Ter Lips voor haar rekening. Vanaf deze datum betaalt de Stichting VOS een huurvergoeding aan de gemeente Voorschoten.

Langlopende contracten

Bij Stichting Voorschotense Openbare School lopen de volgende meerjarige contracten:

Onderwijsbureau Hollands Midden inzake administratieve dienstverlening, contract voor onbepaalde tijd, omvang ca € 47.000.

Zonneveld inzake schoonmaak locatie Multatulilaan, contract voor 1 jaar, ingangsdatum 1-2-2012, opzegtermijn 3 maanden, omvang ca € 31.000 per jaar.

Liander inzake transport elektriciteit, overeenkomst voor onbepaalde tijd, ingaande 10-2-2012. Omvang ca € 3.500 per jaar.

Toelichting op de staat van baten en lasten 2019

		Realisatie 2019 In €	Begroting 2019 In €	Realisatie 2018 In €
Baten				
Rijksbijdragen OCW				
3.1.1.1.0	OCW lumpsum	1.675.753	1.645.514	1.636.677
3.1.1.1.1	OCW inhoudingen uitkeringen en overig	0	0	-157
3.1.1.1.3	OCW personeels en arbeidsmarktbeleid	343.994	326.042	288.079
3.1.1.1.5	OCW prestatiebox	89.988	88.911	86.044
3.1.1.1.7	OCW materiële instandhouding	319.473	319.488	317.587
3.1.1.1.19	OCW overige subsidies	40.058	0	8.000
3.1.3.1	OCW bijdragen via samenwerkingsverbanden	98.895	89.000	93.986
		2.568.161	2.468.955	2.430.216
Overige overheidsbijdragen en subsidies				
3.2.2.2.0	Gemeente bijdragen onderwijsbeleid	16.236	10.000	10.000
3.2.2.2.2	Gemeente overige bijdragen	0	0	6.852
		16.236	10.000	16.852
Overige baten				
3.5.5	Ouderbijdragen	14.902	17.000	18.640
3.5.1	Verhuur	1.365	1.500	1.470
3.5.10.1	Vervangingsfonds bijdragen en subsidies	15.129	0	11.344
3.5.10.2	Overige baten	1.579	1.000	46.480
		32.975	19.500	77.934
Totaal baten		2.617.372	2.498.455	2.525.002

		Realisatie 2019 In €	Begroting 2019 In €	Realisatie 2018 In €
Lasten				
<i>Loonkosten personeel</i>				
4.1.1.1	Loonkosten bestuur, directie en toezicht	186.840	182.146	200.770
4.1.1.2	Loonkosten onderwijzend personeel	1.519.183	1.573.031	1.555.231
4.1.1.3	Loonkosten ondersteunend personeel	144.265	110.038	127.419
4.1.1.4	Loonkosten vervangingen	21.514	60.000	55.867
4.1.1.5	Loonkosten overig	133	2.650	0
		1.871.935	1.927.865	1.939.287
<i>Overige personele kosten</i>				
4.1.2.2.0	Inhuur personeel niet in loondienst	49.454	85.500	63.823
4.1.2.3.0	Scholing en opleiding personeel	22.627	20.000	20.476
4.1.2.3.1	Personeelsbijeenkomsten, overleg, beleid en zorg	6.913	8.000	9.107
4.1.2.3.2	Werving en selectie	6.520	6.100	19.409
4.1.2.3.3	Representatie, bijeenkomsten en consumpties	1.113	500	787
4.1.2.3.4	Kosten kwaliteit en projecten	9.775	27.000	0
4.1.2.3.9	Overige personele kosten	19.895	12.000	18.522
4.1.2.1.11	Dotaties personele voorzieningen	-310	0	-1.643
		115.987	159.100	130.481
<i>Uitkeringen personeel en vervangers</i>				
4.1.3.2	Ontvangen vergoedingen Vervangingsfonds	0	0	-21.847
4.1.3.3	Uitkeringen (-/-)	-31.051	0	-7.201
		-31.051	0	-29.048
Personele lasten		1.956.871	2.086.965	2.040.720
<i>Specificatie personele lasten naar samenstelling</i>				
4.1.1.1	Brutolonen en salarissen	1.391.269	1.442.865	1.404.304
4.1.1.2	Sociale lasten	201.361	205.000	210.307
4.1.1.3	Premies Vf/Pf en Risicofonds	54.329	55.000	135.786
4.1.1.5	Pensioenlasten	224.976	225.000	188.890
Totaal lonen en salarissen		1.871.935	1.927.865	1.939.287

In de pensioenlasten 2019 en 2018 zijn uitsluitend de werkgeverslasten opgenomen.

Bij de stichting waren in 2019 gemiddeld 27,80 FTE's werkzaam (2018: 28,25 FTE's)

Onderverdeeld naar:	2019	2018
Directie	2,00	2,28
Onderwijzend personeel	22,08	22,85
Onderwijs ondersteunend personeel	3,72	3,12
	27,80	28,25

		Realisatie 2019 In €	Begroting 2019 In €	Realisatie 2018 In €
Investeringskosten				
4.2.0.3	Investeringskosten in meubilair	0	0	7.473
4.2.0.4	Investeringskosten in leermiddelen	25.086	47.500	2.349
4.2.0.6	Investeringskosten in ICT	76.547	20.000	34.100
4.2.0.10	Overboekingsrekening mva naar balans	-101.633	-67.500	-43.922
		0	0	0
Afschrijvingskosten				
4.2.2.0	Afschrijvingskosten gebouwen en verbouwingen	3.815	3.816	3.815
4.2.2.1	Afschrijvingskosten meubilair	7.213	6.924	7.038
4.2.2.2	Afschrijvingskosten inventaris en apparatuur	5.286	5.314	5.506
4.2.2.3	Afschrijvingskosten ICT	18.650	18.371	26.841
4.2.2.4	Afschrijvingskosten leermiddelen	13.769	14.362	14.001
4.2.2.7	Desinvesteringen en boekresultaat mva	1.826	0	0
		50.559	48.787	57.201
Huisvestingslasten				
4.3.1.0	Huur terreinen en gebouwen	44.717	45.000	43.390
4.3.3.0	Klein onderhoud gebouwen en terreinen	20.717	22.700	21.022
4.3.4.0	Energie en water	18.393	18.000	18.002
4.3.5.0	Schoonmaakkosten	34.205	33.000	34.810
4.3.6.0	Heffingen en vuilafvoer	4.727	5.000	3.828
4.3.7.0	Groot onderhoud	25.365	43.700	23.446
4.3.7.1	Onttrekking voorziening onderhoud	-25.365	-43.700	-23.446
4.3.7.2	Dotatie voorziening onderhoud	58.500	58.500	55.540
		181.259	182.200	176.592
Administratie, beheer en bestuur				
4.4.1.0	Administratie en advisering door derden	48.242	51.500	53.600
4.4.1.1	Accountantskosten	7.328	3.000	3.630
4.4.1.2	Contributie besturenorganisaties	7.081	3.500	6.353
4.4.1.3	Verzekeringen	1.560	1.500	1.558
4.4.1.4	Medezeggenschap	172	1.500	135
4.4.1.5	Telefonie / Dataverbindingen	3.808	7.000	6.096
4.4.1.6	Schooladministratie	2.674	2.500	1.393
4.4.1.8	Overige schoolgebonden kosten	1.022	0	724
4.4.1.9	Overige lasten beheer en administratie	4.617	4.500	4.219
		76.504	75.000	77.708
Uitsplitsing accountantskosten				
4.4.1.1	Honorarium onderzoek jaarrekening	7.328	3.000	3.630
		7.328	3.000	3.630

		Realisatie 2019 In €	Begroting 2019 In €	Realisatie 2018 In €
<i>Inventaris, apparatuur en leermiddelen</i>				
4.4.3.0	Onderwijsleerpakket incl. ondw licenties	89.021	87.500	82.116
4.4.3.1	Reproductiekosten	33.044	19.000	18.495
4.4.2.0	Kosten en onderhoud meubilair en inventaris	880	1.000	3.374
4.4.2.1	Beheer en kosten ICT incl. adm. licenties	18.459	21.500	12.665
		141.404	129.000	116.650
<i>Overige lasten</i>				
4.4.5.4	Activiteiten, werkweken en excursies	26.346	22.500	28.441
4.4.5.1	Overige schoolkosten	9.170	7.000	9.250
		35.516	29.500	37.691
4.4	Overige instellingslasten	253.424	233.500	232.049
Totaal lasten		2.442.113	2.551.452	2.506.562
Financiële baten en lasten				
Financiële baten				
6.1.1	Rentebaten en dividenden	97	2.500	835
		97	2.500	835
Resultaat		175.356	-50.497	19.275

(Voorstel) bestemming van het resultaat

Het exploitatieresultaat over het jaar 2019 bedraagt € 175.356 positief.

Het bestuur stelt voor om het exploitatieresultaat te bestemmen aan de onderstaande reserves.

Vooruitlopend op de vaststelling door het bestuur is dit voorstel reeds in de jaarrekening verwerkt.

	Stand 31-dec-18	Bestemming resultaat	Overige mutaties	Stand 31-dec-19
	€	€	€	€
Algemene reserve	1.254.248	113.265	0	1.367.513
Bestemmingsreserves publiek	0	59.796	0	59.796
Bestemmingsreserves privaat	40.885	2.295	0	43.180
	1.295.133	175.356	0	1.470.489

De reserves zijn in detail als volgt gemuteerd:

	Stand 31-dec-18	Bestemming resultaat	Overige mutaties	Stand 31-dec-19
	€	€	€	€
Algemene reserve	1.254.248	113.265	0	1.367.513
Reserve CAO	0	59.796	0	59.796
Overige algemene reserve private middelen	40.885	2.295	0	43.180
	1.295.133	175.356	0	1.470.489

Gebeurtenissen na balansdatum

Sinds begin maart 2020 worden door de Rijksoverheid maatregelen afgekondigd in het kader van de bestrijding van het Covid-19 virus, beter bekend als het Corona virus. Deze maatregelen hebben grote impact op het leven van mensen, de economie en ook het onderwijs. De regering heeft op 15 maart besloten dat de scholen met ingang van 16 maart 2020 zijn gesloten. Inmiddels is duidelijk geworden dat de basisscholen op maandag 11 mei 2020 de deuren weer mogen openen in beperkte mate.

Hoewel de impact van het Corona virus op de organisatie van het onderwijs groot is verwacht het bestuur geen verhoogde risico's ten aanzien van de continuïteit van de Stichting.

De belangrijkste risico's betreffen de gezondheid van leerlingen en personeel en de kwaliteit van het onderwijs. Het bestuur verwacht dat de Coronacrisis invloed kan hebben op het ziekteverzuim en op benodigde investeringen in het verder digitaliseren van lesmethodes.

De uitbraak van het Corona virus heeft geen invloed op de cijfers over het boekjaar 2019. Het bestuur neemt passende maatregelen om de onderwijsactiviteiten in 2020 te verzorgen. De jaarrekening 2019 is opgemaakt uitgaande van de veronderstelling van continuïteit.

Overzicht verbonden partijen

Overige verbonden partijen (minderheidsbelang en geen beslissende zeggenschap)

Per 31 december 2019 zijn er financiële of organisatorische banden met de volgende rechtspersonen:

Naam	Juridische vorm	code activiteiten
Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs regio Leiden	Vereniging	4

WNT-verantwoording 2019

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Per 1 januari 2016 is de maximale beloning afhankelijk van het aantal complexiteitspunten van de organisatie. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de op Stichting Voorschotense Openbare School van toepassing zijnde regelgeving het WNT maximum voor het onderwijs.

Het bezoldigingsmaximum in het boekjaar 2019 is € 115.000 Aantal punten 4

Het intern toezichthoudend orgaan heeft in haar vergadering van 20-01-2020 ingestemd met deze WNT norm.

Deze klasseindeling is gebaseerd op de uitkomsten van de complexiteitsvragen die als volgt zijn vastgesteld:

Gemiddelde totale baten	2
Gemiddeld aantal leerlingen	1
Gewogen aantal onderwijssoorten	1
Totaal aantal complexiteitspunten	4

Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Het WNT-maximum voor de leden van de Raad van Toezicht bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum.

Voor elke hieronder vermelde onverschuldigde betaling is een vordering ingesteld die is inbegrepen in de post overige vorderingen.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Bedragen x € 1					P.T.A. van Berkel		I. la Haye	
Functiegegevens					Directeur-bestuurder		Directeur-bestuurder	
Duur functievervulling 2019					1-jan-19	31-jul-19	1-mei-19	31-dec-19
Deeltijdfactor in fte					0,7		0,9	
Dienstbetrekking?					Ja		Ja	
Bezoldiging								
Beloning incl. onkosten					34.693		48.740	
Beloning betaalbaar op termijn					5.427		9.144	
Subtotaal					40.120		57.884	
Individueel WNT-maximum					46.756		69.473	
Onverschuldigd betaald bedrag								
Totaal bezoldiging					40.120		57.884	
Motivering indien overschrijding								
Gegevens 2018								
Functiegegevens					Directeur-bestuurder			
Duur functievervulling 2018					1-jan-18	31-dec-18		
Deeltijdfactor in fte					0,7			
Dienstbetrekking?					Ja			
Bezoldiging 2018								
Beloning incl. onkosten					53.265			
Beloning betaalbaar op termijn					8.419			
Totaal bezoldiging 2018					61.684			
Individueel WNT-maximum					77.700			

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Niet van toepassing

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Niet van toepassing

Bedragen x € 1	A.M. Overboom		Y. Keen-Middendorp		L. Marijt	
Functiegegevens	Voorzitter RvT		lid		lid	
Duur functievervulling 2019	1-jan-19	31-dec-19	1-jan-19	31-dec-19	1-jan-19	31-dec-19
Bezoldiging						
Bezoldiging totaal						
Individueel WNT-maximum	17.250		11.500		11.500	
Onverschuldigd betaald bedrag						
Totaal bezoldiging	500		500		500	
Motivering indien overschrijding	nvt		nvt		nvt	
Gegevens 2018						
Functiegegevens						
Duur functievervulling 2018	1-jan-18	31-dec-18	1-jan-18	31-dec-18	1-jan-18	31-dec-18
Bezoldiging 2018						
Bezoldiging totaal						
Totaal bezoldiging 2018	500		500		500	
Individueel WNT-maximum						
	A. de Jong		S. Blom			
Functiegegevens	lid		lid			
Duur functievervulling 2019	1-jan-19	31-dec-19	1-jan-19	31-dec-19		
Bezoldiging						
Bezoldiging						
Individueel WNT-maximum	11.500		11.500			
Onverschuldigd betaald bedrag						
Totaal bezoldiging	500		500			
Motivering indien overschrijding	nvt		nvt			
Gegevens 2018						
Functiegegevens						
Duur functievervulling 2018	1-sep-18	31-dec-18	1-sep-18	31-dec-18		
Bezoldiging 2018						
Bezoldiging totaal						
Totaal bezoldiging 2018	167		167			
Individueel WNT-maximum						

1d. Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder

Niet van toepassing

1e. De totale bezoldiging van een topfunctionaris alsmede degene die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt, voor al zijn functies bij één WNT-instelling en eventuele aan deze WNT-instelling gelieerde rechtspersonen (uitsluitend te verantwoorden indien en voor zover er sprake is bij een topfunctionaris van bezoldiging voor andere werkzaamheden dan die als topfunctionaris bij de WNT-instelling en/of bezoldiging uit hoofde van werkzaamheden bij gelieerde rechtspersonen).

Niet van toepassing

1f. In het geval een leidinggevende topfunctionaris, op of na 1-1-2018 met een WNT-instelling een dienstbetrekking aangaat en hij/zij bij een of meer andere WNT-instellingen reeds een dienstbetrekking heeft als topfunctionaris, niet zijnde een toezichthoudende topfunctionaris, zijn bepaalde of alle onderdelen van deze tabel van toepassing. Indien van toepassing kan het betreffende tabelonderdeel dienen als aanvulling op tabel 1a of 1d. Dit geldt in voorkomende gevallen ook voor diegene die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris wordt aangemerkt.

Niet van toepassing

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking

Niet van toepassing

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Niet van toepassing

Overige gegevens

Gegevens over de rechtspersoon

Algemene gegevens

Bestuursnummer	42542
Naam instelling	Stichting Voorschotense Openbare School
KvK-nummer	51004364
Adres	Multatulilaan 92, 2251 ZM VOORSCHOTEN
Telefoon	071-5614694
E-mailadres	info@obsdevos.nl
Website	www.obsdevos.nl

Contactpersoon

Naam	De heer G.N. Groeneveld
Adres	Rooseveltstraat 18, 2321 BM Leiden
Telefoon	071-5166600
E-mailadres	info@ohm.nl

BRIN-nummers

11AQ Openbare Basisschool De Vos

4442-A/30 juni 2020
Behandeld door:
H.C. Wichers AA

Website: www.accountantskoeleman.nl

Koeleman accountants & belastingadviseurs B.V.

BTW nr.: NL8127.49.959.B.01

KvK nr.: 28099585

AFM vergunning nr: 13000598

ING bank: 67.56.65.531

IBAN: NL71 INGB 0675 6655 31

BIC: INGBNL2A

STRIKT VERTROUWELIJK

Aan het bestuur en de intern toezichthouder van:
Stichting Voorschotense Openbare School
Multatulilaan 83
2251 ZM Voorschoten

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur en de interne toezichthouder van Stichting Voorschotense Openbare School

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel:

Wij hebben de jaarrekening van 2019 van Stichting Voorschotense Openbare School te Voorschoten gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Voorschotense Openbare School op 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2019, sluitend met een balanstotaal ad € 2.011.116,-;
2. de staat van baten en lasten over 2019, sluitend met een batig exploitatieresultaat ad € 175.356,-;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Voorschotense Openbare School, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het controleprotocol WNT 2019 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende functionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag; en
- overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving in onderwijs en paragraaf 2.2.2 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 en de Nederlandse standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de interne toezichthouder voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De interne toezichthouder is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van de financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede balansmutaties, die van materieel belang zijn
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling.
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de interne toezichthouder onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar boven zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met de interne toezichthouder hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit verboden is door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Hilversum, 30 juni 2020

Koeleman accountants & belastingadviseurs B.V.

Was getekend door:

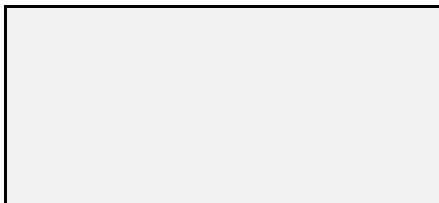
E.D. de Jong

Accountant-Administratieconsulent

Ondertekening van de jaarrekening

Hierbij stellen wij de jaarrekening 2019 sluitend met een resultaat van € 175.356 vast.

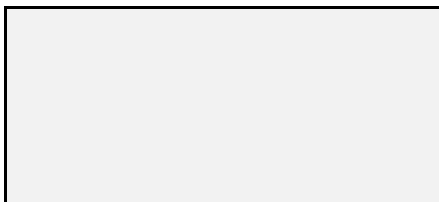
Leiden, juni 2020



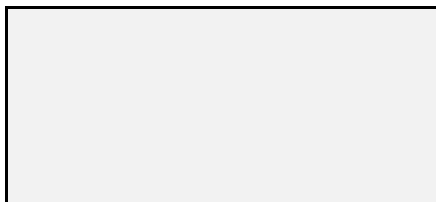
Mevr. I. la Haye
Directeur-bestuurder

Hierbij keuren wij de jaarrekening 2019 sluitend met een resultaat van € 175.356 goed.

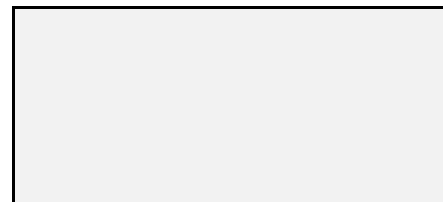
Leiden, juni 2020



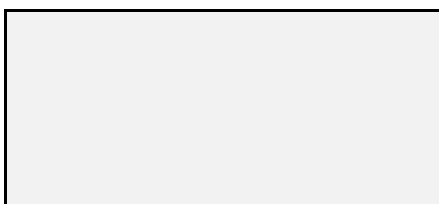
A.M. Overboom
Voorzitter RvT



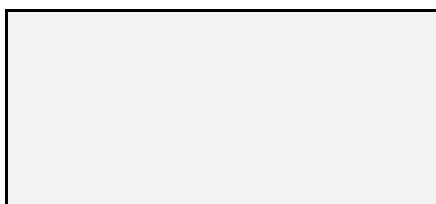
Y. Keen-Middendorp
Bestuurslid RvT



L. Marijt
Bestuurslid RvT



A. de Jong
Bestuurslid RvT



S. Blom
Bestuurslid RvT